

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . " 2.—
za Nemčijo celoletno . . . 29.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V upravi prejemati mesečno . . . 1.—80

Sobotna izdaja:

za celo leto K 7.—
za Nemčijo celoletno . . . 9.—
za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENEČ

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
na enkrat po 33 v
na dva- in večkrat . . . 25.,
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.

Poslano:

Enostolpna pettivrsta po 60 vin.

Izhaja vsak dan, izvenredno ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.

Redna letna priloga vojni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Socialna demokracija in narod-
nosl.

Zelo so poučni pojavi v vrstah social-
ne demokracije na Francoskem, Nemškem
in Angleškem glede njenega razvoja in
borbe med nacionalizmom in internacio-
nalizmom. Ustanovitelji nemške socialne
demokracije niso pokazali umevanja za
modernejši razvoj narodnosti. Komunistični
manifest leta 1848. pravi: »Proletarci vseh
dežel, združite se!« — govori tedaj o de-
želah in ne o narodih. Šele v zadnjem
Marksovem delu »Kapital« se najde izrek
da so »plemenski odnosi« vspešnejše sile
družbe, toda gospodarske razmere da so
glavne. Pa v teku časa so se ti nazori iz-
pomenili.

Na 6. skupščini avstrijske nemške so-
cialne demokracije je rekel njen vodja dr.
Adler: »Že v 60. letih je beseda »medna-
roden« pomenjala toliko kot protinaroden,
kakor da bi se človek mogel odreči svoji
domači zgodovini, svoji narodni posebni
osebnosti, kakor da bi bil mogoče čisto ab-
strakten pojem človečnosti.« — Ravno
tako je rekel znani nemški avstrijski so-
cialist Pernerstorfer: »Človek je lahko do-
ber Nemec, odličen Slovan, navdušen Ita-
lijčan, a vendar strasten socialist.« — Ni-
kdar ne bodo pozabljene besede poljskega
socialista-voditelja dr. Daszynskega, ki je
rekel: »Jaz sem prav tako dober Poljak,
kakor sem dober socialist« in ta socialist
je šel in združil poljske socialiste z vse-
mi drugimi poljskimi strankami, da skupno
pomorejo narodu do svobode in boljše bo-
dočnosti. — Norveški socialisti so l. 1894.
v svoj program postavili samostojnost nor-
veških zemelj in francoski socialisti so se
želi za Francoze in angleški za Angleže.
In prav svetovna vojna je prinesla krista-
lizacijo tega dejstva.

Nastal je najhujši spor med nemškimi
in francoskimi socialisti in sicer iz narod-
nih ozirov. V svojih proklamacijah za ča-
sa vojne so se izjavili za svoj narod. Zato
ne verujemo, da bi ta vojna prinesla pro-
padanje nacionalizma. Nasprotno spre-
jemo idejo narodnosti tudi oni krogi, ki so
jo doslej odklanjali ali vsaj ne upoštevali.
Ta proces gre po vseh deželah Evrope.

Na Slovenskem socialna demokracija
ni posebno razvita. Manjkalo ji je dosedaj
ugodnih tal: industrije in materializma de-
lavskih mas. Priznati pa moramo, da so
bili njeni duševni očetje v bivših »Naših
zapiskih« resni ljudje. Prepričani smo, da
bo odslej tudi slovenski socialist, pa naj
bo delavec trdih žuljev ali resnega dušev-
nega dela našel prej zvezo z domovino
kakor s tujino. Narodnost je nekaj natur-
nega in veliko kulturno silo vsebujočega.
Kdo bi danes tajil, da pravično priznanje
narodnosti, njenih pravic in organizacije
ni tudi velikega pomena za gospodarsko
blaginjo naših delavskih mas. Ravno v Av-
striji se posebno Slovencem to dejstvo
prav očito odkriva. Upajmo, da dobimo
tudi slovenskega socialista za delo v ko-
rist naroda.

Fragmenti.

(Z Goriškega.)

K obletnici.

Kako vse drugače lani ob tem
času. Strmeli smo tja v daljo in čakali,
kedaj zaori tam izza Brd prvi strel, ča-
kali, kaj bo z usodo naše domovine. In
če bi nam bil takrat kdo dejal, da bo
vojna trajala leto in še dalje, če nam
bi dejal, da bo prihodnji 23. majnik za
Italijo dan groze in sodb, da pomeni
napoved vojne Avstriji od strani naše-
ga bivšega zaveznika za habsburško
monarhijo dan zmagovalstva, nove lep-
še bodočnosti, tedaj bi se smejali temu
»optimistu in mladinu«. Na binkoštni
ponedeljek nas je obvestila kratka in
lakonična brzojavka, da se od prejšnje-
ga dne nahajamo v vojnem stanju z
Italijo. Več nismo vedeli. Prašna cesta
iz Gorice skozi Vipavsko dolino je bila
zavita v meglo prahu, posamezniki so
vozili svoje pohištvo proti kranjski

meji na navadnih vozech. Tupatam je
švignil mimo dolgočasnih po polzevo
se premikajočih trenskih kolon, avto-
mobil ves zavrt v cestni prah. Pred go-
stilnami ob cesti so počivale posamez-
ne konjeniške patrulje, upehani vranci
so klonili svoje glave, hreščeči glasovi
huzarov, dragonov in ulanov pa so peli
hvalno dobremu vipavskemu vinu. Pod
večer je pridrdral po cesti goriški poš-
tni voz, spremljan od močne huzarske
patrulje v slikovitih uniformah, v njem
je sedel, okrašen s črnožoltim trakom,
poštni kontrolor Dietz iz Gorice. In
kmalu potem so zagrmeli ob Sabotinu
topovi. —

Doslej še nepoznana groza vojne
tik pred vrati je z vso svojo težo legla
na našo Goriško. Prvo, kar smo obču-
tili v gromenju topov je bilo to, da je
izostala pošta. Nekaj časa nismo niti
vedeli, ali časopisje še izhaja ali ne. In
ko bi tiste dni recimo abesinski cesar
umrl, bi mi o tej važni novici bili ogr-
njeni z nevednostjo. In potem ta nego-
tovost, ta strašna moreča negotovost.
(V Vipavski dolini so se najbolj pri-
pravljali za odhod Ajdovci, pravijo da
še sedaj niso vseh stvari zmogli spravi-
titi domov.) Pravzaprav si pa še tedaj
vojne v vsej svoji strašni resničnosti
še nismo znali predstavljati. Kdo je ve-
del še tedaj, kaj so to pravzaprav opu-
stošena polja, razdejane naše vasi ob
fronti, solnčna naša Gorica v razvali-
nah, nad vasi v zaledju ponoči in po-
dnevi sovražni letalci, v vaseh samih
pomanjkanje in vojna bolezen. Vrste
civilnega prebivalstva so se redčile.
Šolstvo je za vedno ali vsaj za hip po-
nehalo. Slovensko goriško časopisje je
zaprl svoje uredniške prostore. Kul-
turne zavode so nam razbile granate.
Pred nami se je pojavilo z vsemi svo-
jimi bridkostmi begunsko vprašanje in
na vasi naše v zaledju je padla težka
morilka slana in mnogo nežnih cvetk
je bilo pomorjenih, poteptanih v tla, je
žrtvovalo svoj ponos. Pozabiti pa ne
smemo, da je bil oni, ki je vztrajal z
našim ljudstvom od začetka težkih dni,
ki se ni ustrašil ne kolere, ne sovraž-
nih izstrelkov, naš slovenski duhovnik.
Poznam duhovnika, ki je — medtem
ko se ni nihče drugi upal v bližino —
sam stregel bolnikom in osumljencem
v zasilni bolnišnici za kolero in iskal
materam in dojenčkom po vasi mleka.

A našo Goriško so zagnile pisane
množice narodov Avstrije. Spomin
prehoda francoskih vojsk je bil zabri-
san med svetožimi, novimi, veličastnej-
šimi vtisi. A vsi ti narodi, ki stoje in
so stali med našim ljudstvom na soški
fronti leto in dan na braniku monar-
hije, morajo priznati, s kako ljubeznijo
je stalo naše ljudstvo ob strani branil-
cem domovine, gotovo malokje tako
kakor ravno na naši italijanski fronti.
Slovensko ljudstvo, tradicionalno av-
strijsko čuteče, je spremljalo z vsem
srcom vsak uspeh našega orožja. Naro-
di Avstrije so prišli v stik z našim
ljudstvom, se ga učili ceniti in spozna-
vati, spoštovati njegovo visoko nadar-
jenost, duševno in srčno kulturo. Vi-
deli in vedeli so, kaj pomeni, vojsko-
vati se na ozemlju, kjer je ljudstvo ta-
ko udano cesarju in domovini, kakor
naše slovensko ljudstvo. Prišli so so-
rodne jezike govoreči narodi ter se raz-
umeli in pogovorili z našimi ljudmi —
z zidovjem Avstrije proti Italiji — ka-
kor brat z bratom. Prišli so tudi Slo-
venci iz drugih naših pokrajin in se
učili spoznavati naše goriško sloven-
sko ozemlje.

K domači kulturni zgodovini.

Te dni sem čital v »S. N.« repliko
glede kulturnih sličic »Gospoda s Kro-
pe« objavljenih v »Sl.«, češ, da je pre-
tirano to, če kdo piše, da so se čudili
izvengoriški Slovenci naši Vipavski
dolini, da ima tako slovensko lice, da
nima Lahov in da ima tako samoslo-
venske napise. Ne prijatelji, zdi se mi,
da v gotovem smislu ni pretirano in
tozadevno smo hvaležni »Gospodu s
Krope«, da je načel to vprašanje. V go-

tovih delih naše slovenske zemlje je
vladalo še tik pred vojsko prepričanje,
da je Gorica in Goriško nekje tam na
Laškem. In gotovo je, da v znanju geo-
grafije naše slovenske zemlje podleže
Gorenjec pred Vipavcem. In to ne samo
pri ljudstvu, ampak tudi pri precejš-
nem delu naše izvengoriške intelligen-
ce. Navajeni smo bili, da je marsika-
teri izvengoriški inteligent vedel čisto
natančno jezikovno mejo na Češkem,
pa je presneto malo poznal našo jezi-
kovno mejo na Goriškem. Pa če tudi je
prišel recimo »Zadovoljni Kranjec« v
Gorico, je začel v kako goriško laško
kavarno ali gostilno in bil srečen, če je
laški natak lomi laško slovenščino,
in mu prinesel kak star slovenski ča-
sopis. In »turi« je šel na Kranjsko
ali Štajersko s prepričanjem, »kako je
laška ta Gorica«. To so dejstva, gotova
dejstva, katerim treba brezdvomno od-
pomoči. Tozadevno je treba, da prične
že naša ljudska šola temeljiteje in glo-
bokeje seznanjati naše ljudstvo z
zemljepisjem in zgodovino naše slo-
venske zemlje, naših slovenskih meja.
Menda je to prvo, kar smo dolžni sa-
memu sebi.

Sedaj še vprašanje, ki je združeno
z našo Goriško. Pri nas je vse prema-
lenkostno, navajeni smo že dolgo, da
vodimo tupatam politiko ne domačega
zvonika, ampak domačega dimnika.
Na drugi strani se pa zanimamo vse
prej za to, kar je daleč od nas kot za
to, kar nam je bližje. So pač momenti,
ko je naš pogled obrnjen vse prej, kaj
se godi v kitajskem parlamentu, ko
razmotrivamo o Juanšikajevi politiki,
kot da bi pa gledali na domače koristi,
na našo slovensko zemljo. Naša izmu-
čena Goriška nam kliče, ne politike
dvornih svetnikov, pa tudi ne politike
sentimentalnosti, ampak politike trez-
nega prevdarka, energije, doslednosti,
nesebičnosti in delavnosti nam treba
pri delu za kulturni, narodni in gospo-
darski razvoj, pri delu za našo domo-
vino, za mogočen steber mogočne habs-
burške monarhije.

Epilog.

Vojske habsburške monarhije Av-
strije narodov so nastopile novo zma-
goslavno pot. In dednega sovražnika
naše monarhije, Laha, trese mrzlina in
mraz pri pogledu v bodočnost. Mašče-
vanje za izdajstvo se bliža s hitrimi ko-
raki. In v dalji vidimo in slutimo, kako
vstaja na naši meji nova avstrijska
zarja, kako naš dvoglavi avstrijski orel
dviga svoja ponosna krila, slovenski
element — stražnik naše avstrijske mi-
slji prihaja do svoje veljave. In v dalji
jo vidimo, kako postaja naša Gorica
avstrijska in slovenska, v dalji vidimo
in sanjamo o resnično avstrijskem Tr-
stu, Trstu, ki daje avstrijskim nara-
dom svoje pravice. In sedaj, o priliki
našega prodiranja proti Italiji, plačila
za izdajstvo, se spominjamo, da ne bo
dolgo, ko bomo imeli mir. Nulla salus
bello — Ni sreče v vojni. — Na našem
avstrijskem slovenskem jugu se bo
razvil po vojni močan tujski promet.
Ze sedaj moramo paziti, da ostanejo
naša tla v resnici avstrijska in sloven-
ska. Ze sedaj moramo gledati, da pri-
dejo nova industrijska podjetja, ki na-
stanejo po vojni, v domače roke, v naše
roke, da ostane naš jug za vedno av-
strijski!

—tov—

Cvet slovenske lipe.

Albin Mlakar! To ime si bomo zapom-
nili; ime junaka. Kljub temu, da je število
junakov, ki so nam vstali v tej vojni,
ogromno in se ne more od nikogar zaht-
vati, da bi vse ohranil v spominu. Vsak dan
nam odkrije nove moče, ki resnično za-
služijo, da jih nikdar več ne pozabimo.
Kljub temu, da je junastvo samo doživelo
izpremembo. Zahteva se vedno več; junaki
sami so nas razvabili in neštevilni hrabri
čini, dokazi neomajljivega poguma, uspehi
žilavosti, vztrajnosti in neustrašnosti
usahnejo v besku, nobena pripovedka, no-

bena junaška knjiga ne poroča o njih. Vsa
ta dejanja spadajo med vsakdanje, ob sebi
umljive stvari naše edinstveno hrabre ar-
made. Le ako je kak čin posebno mogoč-
nega obsega, ako se sveti izmed vseh ne-
zaslišanih dogodkov in se dviga iznad me-
re običajnega, kakor n. pr. čin nadporoč-
nika Albina Mlakarja, potem šele posluh-
ne vsa splošnost in nastane neizogibna
dolžnost, da se slavno ime tega edinstve-
nega junaka vtisne v spomin. On je storil
isto, kar je storil takoj začetkom vojne
priprosti pruski poročnik, ki je z drznim či-
nom zavzel eno prvih belgijskih trdnjav
in bil za to odlikovan z redom »Pour le
mérite«. Uradno poročilo našega vojnega
vodstva z dne 27. maja poroča, da je po-
ročnik Albin Mlakar 14. saperskega bata-
ljona, ne meneč se za ljuti obojestranski
ogelj, s svojimi ljudmi vdrl v italijansko
oklepno utrdbo »Cassa Rattie«, kjer je so-
vražne saperje, ki so jo hoteli razstreliti,
ujel in uplenil tri nepoškodovane težke
oklepne havbice in dva lahka topova. Tudi
na terminologijo vojne smo se navadili.
Čitamo besede in stavke in vrstice, raz-
umemo približno njih zmisel, tehtamo vse
po efektivni vsebini in prezremo in poza-
bimo na množino nevarnosti in strahot, ki
jih je bilo treba premagati, predno se je
doseglo tisto, kar čitatelja veseli. Pomisli-
mo tudi, kaj se to pravi: »...nemeneč se
za obojestranski ljuti zapiralni ogelj...«
Pokličimo na pomoč svojo domišljijo in
predstavimo si približni položaj. In tudi
potem še ne bomo mogli prisediti, kako
visoko je treba ceniti čin nadporočnika
Slovenca Albina Mlakarja.

Naš narod je ponosen na tega svojega
sina. Albin Mlakar ni odlikoval s svojim
junastvom samo samega sebe, ampak cel
slovenski narod. Ponovno lahko kažemo
na naše junake! Take sinove železnih mi-
šic, trdne volje, nezlomljivega poguma, iz-
kušene zvestobe do cesarja ima slovenski
narod! Slovenska kri je junaška kri!

Gorica ob obletnici vojske z Italijo.

Gorica, 25. 5. 1916.

Že začenjajo dnevi drugega leta vojne
z Italijo. Bog daj srečo! Začetek je dober.
Z vsedručajnim občutki vstopamo v dru-
go leto, nego smo jih imeli ob pričetku
pred letom in dnem. Tedaj vsesplošen
strah, skoro gotovost, pred sovražno in-
vazijo, pred poplavo po laških četah, sedaj
nihče niti v sanjah ne misli na to. Vloge
so se zamenjale: skrb, ki je morila poprej
Goričane, ne da sedaj pokoja Videmča-
nom in drugim sosedom za mejo. Vedre-
mo . . .

Gorica vživa zadnje dni še zadosten
mir. Kaka granatica ali kak šrapnelček
ubere še vedno svojo pot med mestne uli-
ce, a to nobenega ne vznemirja mnogo. Si-
noči so Lahi hoteli malo otipati naše po-
stojanke, napravili so »Stichprobe«, ali je
še kaj moči tod okoli. Od Oslavja doli pre-
ko Kalvarije in proti Krasu je po enajsti
uri hudo ropotalo in regljalo, toda kmalu
je vzela noč italijanski napadeček. In potem
zopet vse tiho je bilo.

Obletnice vojne in naših napredkov
na tirolski fronti nismo še mogli v Gorici
na zunaj praznovati tako, kakor bi se spo-
dobilo. Moramo še malo počakati. Ze ni
daleč več zaželjeni dan, ko bodo tudi po
Gorici smele spet zaplapolati zastave. Za
sedaj je moralo naše veselje in navdušenje
ostati le v srcih. Samo v eni mestni cer-
kvici je bila včeraj slavnostna zahvalna
služba božja, ki so se je vdeležili višji vo-
jaški poveljniki s častniki in zastopniki ci-
vilnih oblasti.

Kako bo z uličnimi napisi, še ni nič
znanega. Bojim se pa, da bo tisti apel v
»Slovincu« našel gluha ušesa. Naši slo-
venski zastopniki bi morali do odločil-
nih faktorjev, ki bodo gotovo znali ceniti
našo lojalnost in ki nam bodo pravični,
bolj pravični nego nekateri naši laški so-
deželani. Gotovo pride potem dvojezični
značaj naše Gorice do svojega izraza tudi
pri uličnih napisih. Navsezadnje se gotovo
noben pošten Furlan niti najmanj ne bo
spodtikal nad tem, če bo po vojni poleg
via Signori, via Borojevič itd., moral čitati

tudi Gosposka ulica, Borošičeva ulica in tako naprej. In morebiti se bo dalo priti celo do tega, da bomo kje čitali »Via Gregorčič — Gregorčičeva ulica«, saj ta spomin bi naš pevec »Soče« gotovo zaslužil.

Se nekaj. Vroče postaja, človeku se včasih nehoti zahoče po vrčku piva. Sedaj je bilo pivo pri nas predrag luksuz — skoro povsod po 60 vinarjev vrček. Sedaj je menda oblast posegla vmes, tako da se ga za eno krono da dobiti cel liter. Upajmo, da se bo dalo še kaj »zglihati« in da ga bodo mogli piti naši begunci ob svojem povratku še kaj ceneje. Pa tudi, ako ne, radi tega se jim gotovo ne bo tožilo po begunskem življenju, če bo tudi pivo dražje v Gorici nego drugod!

Na goriškem bojišču.

V Avčah je še kakih 140 ljudi. Kako stanje je tu, pove izjava št. L., da že osem mesecev ni sezul čevljev. Na polju so še nekaj obdelali nad pokopališčem; ali ta pravi, da mu je prišla krogla v ferbas, onemu v lopato, tretjemu v motiko. Žal, da je sovrag v novjšem času s topom ubil Matijo B., 73 let starega moža, ki je bil lani še ranjen. Pokopan je bil v Kalu. — Upajmo, da se potegnejo laški topovi bolj k zapadni meji in da se ne vrnejo več. Danes je obletnica, kar je začelo pokati; dosti je tega. Ali vendar se ni zanesti; še vedno pokaže. — V bližnjem trgu K. je baje pogorela sodnja, kar pomeni veliko škodo za stranke, ki so imele ondi blago shranjeno. — Neumljiva je morala takih, ki ne spoštujejo tuje lastnine, pa dejo: Saj ko bi bil Lah vzel, vseeno ne bi bil imel nič. Ko bi bila prišla ujma, istotako ne. — Ali je vse eno: prirodna ujma, ali premišljeno storjena škoda od umnega, za vestjo obdarjenega bitja? S takimi plesnjivimi izgovori ne bo obstajali svoječasno. Ali bi ti potrdil, ko bi drugi tako delali? — Kar se tiče imena zgoraj zapisanega kraja, so pisali birokrati od leta 1458. do leta 1710: Als, Alla, Alsa, od leta 1820. pa tudi Auzza, in poslednja spaka se še vzdržuje. Najbrže je bila ta beseda »Ovčje«. — izprva, (ker so imeli tu deželani ovčjo stajo), pozneje pa one tri spremembe, ker ljudje ne umejo duha jezikovega. — (Davče so pisali pa Ales! Razumi jih, če moreš.)

iz Solkana.

Posebni novic Vam ne morem sporočati. Tu je, kakor sploh ob fronti. Naše občine že dolgo sovražnik ni obstrlejeval. Dne 11. maja je ranil granatni kosček Marijo Jugo iz Vodnikove ceste, ki je drugi dan na posledicah umrla.

V. ponedeljek, 22. m. m. je priletelo k nam tudi nekaj laških granat, ki so pa pokorščino odrekle, niso hotele eksplodirati.

Sovražne granate učinkujejo večkrat na čuden način. Dne 18. aprila je udarila granata v hišo Jožefa Čubeja (Komandija). Na postelji je ležala bolna in čez 70 let stara gospodarjeva mati. Zračen pritisk je vrgel ženo iz postelje proti vratom, na posteljo je potem priletela granata in jo raznesla, ženi pa se ni nič zgodilo. No na prestanem strahu je umrla te dni.

V. Kronbergu je bila okrog ognjišča zbrana domača družina, se grela in molila sv. rožni venec. Bilo je 18. t. m. Granate so tulile okrog hiše. Naenkrat priletela cela granata skozi dimnik na ognjišče, razprši ogenj in mirno obleži. Nobenemu se ni nič zgodilo. Očiten dokaz božje pomoči po Mariji.

Naša občina je imenovala v svoji geji dne 20. t. m. svojim častnim občanom prevzvišenega gospoda armadnega poveljnika Svetozarja Borošiča. Naša občina je od sedanjih neizpraznjenih krajev najbližja fronti. Sovražnika lahko vidimo, kot on nas. Da naših domov vrag ni popolnoma pokončal, je zasluga gospoda armadnega poveljnika, ki je k nam pošiljal vedno izbrane čete naše hrabre armade. Mi smo mu hvaležni iz srca, in svojo hvaležnost smo mu izrazili z imenovanjem častnim občanom. Bog živi hrabrega armadnega poveljnika! Živijo!

Na Oslavju.

Oslavje, 24. maja 1916.

Na pokopališču sem videl ljudi, ki so pokopavali italijanske mrličje. Danes ponoči smo jih prinesli deset, a ni skoro noči, da jih ne prineso 10 do 15. Ta mesec smo jih pokopali nad 300. Bog me osvobodi takega dela! Nekateri so padli pred tremi, drugi pred šestimi meseci in so jih zakopale granate. Sedaj, kadar udari granata, jih zopet odkoplje, ali pa kadar kopljejo naši jarke, nalete na mrličje. To ozemlje so imeli zasledeno pred nekaj meseci Italijani, sedaj je zopet v naših rokah. Tako pripovedujejo. Grem, da vidim to krvavišče. Napotim se v dolino in grem med vojake. Oziram se na levo in desno. Ob tem pogledu me je obšla žalost in iz prsi se mi je izvil vzdih: »Večna vam slava, padli junaki!« Ka-

ko strašni boji so se bili, koliko krvi je tukaj izteklo! Kakor hudournik so tu napadali Italijani. Dokler je bil samo eden naših živ, ni popustil. Vsek italijanski napad so zadržali, čeprav jih je včasih ostalo le malo. In ti so v obupu kakor razbesneli levi napadli Italijane in vedno zmagali. Trupla in kri padlih tovariljev, čez katere so drveli, je klicala na maščevanje. Ravno tu na tem kraju je za časa neke bitke od 1000 njih ostalo le 150, ali kaj zato, ko je pa bil vsak njih močan za deset. Naskočili so kakor besni in prišli prebdati z bajoneti Italijane, dokler niso ti vzdignili rok kvišku. 23. polku na Podgori in 37. na Oslavju — bo ostalo to v večnem spominu. Italijan ne bo nikoli čez nje prodri na slovenska tla. Moj spremljevalec mi pokazuje na levo in desno nekdanje italijanske okope, zraven njih pa grobove. Tu so bila trupla slabo pokopana, smrdelo je, zato so jih morali naši odkopati in prenesti na svoje pokopališče. Tukaj ni metra zemlje, kamor ne bi bila padla granata, vse naokrog pa leže razni vojaški predmeti. Tu se je odigral pravi pekel.

Kdo bi mogel vse to opisati? Naenkrat se oglasi moj spremljevalec in pravi: »Wunder von Oslavje!« — oslavski čudež. Nedaleč se nahaja poldrug meter jarka, kateri je ostal nedotaknjen še od začetka vojke. Ta trenutek je tamkaj ležal neki vojak in sladko spal. Pokaže mi razne jame z ventilatorji. Kadar Italijan strelja, tedaj se naši umaknejo v te jame. »Tukaj je nekdanji tabor italijanske vojske!« mi tolmači nadporočnik. Vidijo se še po našem topništvu na kosce raztrgani šotori. Ni me hotel peljati naprej na desno, ker so bili danes ponoči tam štirje ranjeni. Zato sva se obrnila na levo. Moštvo je povsod delalo. Sedaj pa je pričelo delovati tudi naše topništvo. Granate padajo pred nas v italijanske jarke ter jih podirajo. Povsod naokrog leži italijanska municija. Neki vojak vzame v roko njihovo ročno granato, pa mi jo razkazuje. Hotel jo je odviti, a eden od navzočih mu reče: »Pusti vrage, saj ne veš, kako je navita!« Ker so se igrali z italijanskimi granatami, je bilo več naših ubitih.

Tak je naš narod!

Reminiscence. Bilo je dan pred vojsko z Italijo. Kakor letos, so se vršili tudi tedaj na Goriškem nabori, toda v vse drugačnem razpoloženju kakor sedaj. Z bojaznijo v srcu so zapuščali naši ljudje svoje domove in domače, kdo ve, ali jih vidijo še kdaj. Tedaj se je zgodil dogodek, katerega ne pozabim svoj živ dan. Stal sem na Travniku v naši solnčni Gorici. Tedaj so prišli strnjeni v vrsti naši vrli Solkanci-naborniki z mogočno narodno trobojnico na čelu. Sredi Travnika so vstopili v krog, obkrožili zastavonošo in zastavo in zapeli odkritih glav cesarsko pesem. Bil je to veličasten trenutek. V sredi slovenske in avstrijske Gorice dokumentirajo naši slovenski sinovi pred odhodom pod orožje v najhujših trenutkih ob slovenski zastavi svojo neomajno zvestobo našemu svloasemu slavnemu monarhu. To je eden izmed mnogih dogodkov, ki govore jasno in mogočno: Stebri Avstrije in dinastije na jugu so bili in so vedno naši Slovenci. Tujec, roko proč od naših poljan, avstrijsko slovenska misel na jugu na plan!

Srce naših junakov. Stara mamka na soškem bojišču lje ljubeznivo gojila lep nagelj, da ga dobi njen sin, ko se vrne z bojišča. A ko je dobila obvestilo, da je sin padel, je podarila cvetko vojaku, ki je bil pri nji na stanu. Ta vojak je bil ljubljčan. Rad je vzel njen dar, posajen v preprostem loncu, in ga skrbno gojil dalje. Vzel je cvetko celo v strelski jarek seboj, pretpel zanj rad žejo, da ji je prilival, in ž njo se je tudi srečno vrnul iz jarka. Dobil je dopust in na dopust je ponosen prinesel bujno cveteče steblo v Ljubljano, pripovedujoč v tramvajskem vozu njegovo zgodovino, dokler ni izstopil na Prulah, težko opremljen, a s cvetličnim loncem v roki, ki ga je prinesel domov v zanimivo trofejo in pričó dobrega srca.

Z južnotirolske bojne črte.

V noči od 16. na 17. aprila so Italijani na tukajšnjih visokih hribih »gor plačali«. Hoteli so prodreti do Rovereta in 476 jih je tudi res dospelo v Rovereto — toda brez orožja. Vsi ostali so ali padli ali pa odnesli pete v nasprotni smeri od Rovereta. Ko so korakali italijanski ujetniki skozi mestece, sem enega vprašal: »Kaj po tej cesti marširate v Trst?« Odgovoril mi je: »Komaj čakamo, da pridete v Benetke in tam vse pobijete.« Enako so se izražali tudi mnogi drugi laški ujetniki.

O velikinoči je imelo vojaštvo spoved in sv. obhajilo. Udeležba je bila zelo velika. In to moram reči: izmed vseh šestih narodnosti, ki se nahajajo pri našem oddelku, je opravilo velikonočno versko dolžnost največ Slovencev.

Snega imamo po gorah še veliko, zato smo pa tudi dobro oblečeni in obuti; vsak vojak ima hribovske čevlje, ki se ne premočijo tako hitro.

V vojni se človek marsičemu navadi. Tako smo mnogi celo postali strastni kvartopirci. Kvarta vse od najvišjega do najnižjega. Igra se za denar — kadar ga je kaj v žepu. In to se zgodi vsak deseti dan, ko dobi vojaštvo plačo. Kaj bi z njo? Vina ni nikjer dobiti, krčme nobene, tudi druge hiše daleč naokoli nobene. Kaj tedaj z denarjem? V igro Zbero se skupaj. Navadno se vrine v vsak tak kroček kak prefrigan tiček, ki oskuba vse druge do kosti. »Suhi« se vrnejo v »celtno«. Potem vseh 8 do 9 dni nič. Vedno čemerni in nervozni. Le čaj zvečer razveseli tega ali onega. Tako je vojaško življenje. — S civilnim prebivalstvom se vojaki tu na južnem Tirolskem malo razumejo. Med Ogrji, Čehi, Poljaki, Nemci so redki taki, ki bi znali vsaj za silo lomiti laško.

Kako smo zavzeli utrjeni Italijanski grič.

Gospod Vlad. Jezovšek z Vranskega, praporščak pri nekem poljskem topničarskem polku, piše z južnozahodnega bojišča v uradno pregledanem pismu dne 22. maja 1916 svojemu očetu tako-le:

»Včeraj je bil vroč dan. Ravno pred nami leži grič, čisto mal, a močno trdnjava zase. Lahko so ga že od začetka vojke utrjevali; kaj takega še nisem videl. Naši fantje so imeli nalogo, to trdnjavo zavzeti in so jo izvršili s hrabrostjo, ki je vzbujala pri drugih polkih splošno občudovanje. Par bataljonov je zasedlo grič kljub najmanj petkratni sovražni premoči, katerih se je samo na tem malem prostoru moralo udati čez 3000 Tako se je zgodilo, da jih je en sam mož ujel 200.

To je bil menda najtrši oreh cele črte, in da se je tako težavna naloga na tako sijajen način rešila, je menda edini slučaj v svetovni zgodovini. Nekateri častniki so rekli, da tako pogumnega polka še sploh niso videli. Da, to je naša kri! Lahov je na tisoče ujetih in še vedno prihajajo nove trume. Kako močno je bil utrjen in zaseden naš grič, si lahko predstavljate, če Ti povem, da so v gozdčku, menda 100 korakov dolgem in 30 širokem, ujele 200 Lahov. Na celi črti zmaga. Topov je ne vem koliko že padlo v naše roke. Naše izgube so v razmerju z velikanskimi uspehi jako male.

Včeraj zvečer smo govorili z ujetniki; pripovedovali so nam jako zanimive stvari. Nekateri so prišli šele včeraj jutraj iz Milana na bojišče. To se vidi, da so Lahi ravno na to točko vrgli vse svoje sile in da jih mora ta izguba bitko peči.

Vse se pomika naprej; mi se tudi pripravljamo danes, da odrinemo proti izhodu. Upam, da se sedaj ne ustavimo tako kmalu. Laški topovi molče od včera zvečer, a prej tudi ni bil špas. Naši topovi so grmeli in tolkli, kakor groznega nevihta. Lah pa so tudi škropili sedaj sem in sedaj tja z različnimi kalibri, ker niso vedeli, kam bi prej streljali.

Drugače se mi godi dobro; danes sem bil zadnjikrat na starem opazovališču v strelskem jarku. A sicer nič novega. Ko dobiš to pismo, boste gotovo že imeli nove lepe novine. Navdušenje

je pač velikansko, kaj? Srčne pozdrave!

200.000 kron — zbirka Tedna Rdečega Križa na Kranjskem!

Najboljši poznavalci razmer so računali, da bo majhna in nebogata vojvodina Kranjska nabrala največ 60.000 kron, kar bi tudi odgovarjalo razmerju z drugimi bogatejšimi kronovinami. Nepričakovano visoka zbirka presega torej daleč vse najsmelejša upanja in je iznenadila celo nabiralce same. Letih ne majhni trud je bogato poplačan s tolikim uspehom, ki se še veča, ker vsak dan dohajajo še nove zbirke. Na čelu vse prireditve v vsej deželi je stal poseben od Deželnega društva Rdečega Križa ustanovljen odbor pod predsedstvom ces. svet. g. Ivana Mathian, c. in kr. dvornega založnika s člani gg. dr. Josip Azman, odvetnika, Hans Krišper, veletržca in Emil Tönnies, tovarnarja, vsi v Ljubljani. Ta odbor je po vsej deželi organiziral in vodil delo ter je pritegnil k sodelovanju vse prebivalstvo. V resnici se je po vsej deželi strnilo vse na skupno delo brez razlike vsakega strankarstva, prednjačila je pa vsepovsod zlasti duhovščina in učiteljstvo ter sploh vsa inteligenca. Podpirali so odbor krajevni odseki, podružnice društva Rdečega križa in zlasti tudi okrajna glavarstva. Upravičeno lahko rečemo: Vsak je storil svojo dolžnost, vsak je lahko ponosen na izreden skupni uspeh nad 200.000 kron zbirke, ki glasno kliče, da hoče tudi doma ostalo prebivalstvo Kranjske stati v dolžnostih med prvimi, kakor njeni junaki v vojski vedno vstrajajo na prvem mestu.

× × ×

Teden Rdečega križa v Kamniku in kamniškem političnem okraju se je prav dobro obnesel. Kamniški krajevni odbor (načelnik gospod baron Lazarini) je sklenil izvesti to prireditev za cel politični okraj in je poveril nalogo o izpeljavi te prireditve c. kr. davčnemu oficijalu Francu Kratner, ki je prevzelo težavno delo odlično dovršil. V Kamniku so razprodali trgovci radevolje zastavice in deloma tudi znake, dne 30. aprila pa so prodajale gospice znake in cvetke po ulicah ter so dosegle znatne uspehe. Dne 29. aprila prirejen cerkven koncert v župnijski cerkvi je donesel 603 K 26 vin. v prid tednu Rdečega križa. Prodalo se je v Kamniku znakov in zastavic za 1112 K 60 vin. in nabralo prostovoljnih doneskov 368 K 34 vin. Skupni dohodki v mestu znašajo 2114 K 20 vin., torej na vsako osebo izdatka več kot eno krono. — Na zunanje občine se je porazdelilo cvetic, znakov in zastavic za 3763 K 10 vin., prostovoljnih doneskov in novih udnin pa so občine doposlale 6523 K 89 vin. in naravnost v Ljubljano, kolikor do sedaj znano, 543 K 10 vin., tako da znaša skupen uspeh kamniškega političnega okraja 12.945 K 30 vin. Pridobilo se je 144 novih udov, in sicer 3 po 100 kron (Domžale), 140 po 4 K in 1 dve kroni. Vplačalo se je teh udnin 624 kron. — Vseh članov šteje sedaj podružnica 276. Nekateri občine kakor: Domžale, Dob. Dolsko, Blagovica, Dol, Moravče, Jarše, Motnik, Špitalič, Smarča itd. so se v požitvalnosti in patrijotizmu posebno izkazale. Vsem, ki so pri tej prireditvi sodelovali in pripomogli do tako lepega uspeha, izrekamo tem potom najlepšo zahvalo.

Maršal nadvojvoda Friderik.

V gromenju topov, kakor se to spodobi maršalu velike armade, med bitkami, takorekoč oko v oko svoji nalogi, ki mu jo je poverila zgodovina, bo praznoval nadvojvoda Friderik 4. junija 1916 svojo šestdesetletnico. Če bi bil ta dan napočil tudi v mirnih časih, bi gotovo ne bil ostal neopažen prebivalstvu naše države. Nadvojvoda Friderika je obsevala namreč že dolgo prej, predno ga je postavila evropska vojna v središče svetovne povestnice, kljub njegovemu skromnemu značaju tista globoka in prava poljudnost, ki jo more pridobiti le obdarovana, zrela, samostojna dovršena osebnost. Mirno rojstno zvonenje je pa zdaj zamenjalo gromenje ognjenih žrel, daleč okoli žari požar, v katerega odsevu se vidi življenjsko delo nadvojvoda; prebivalstvo zato praznuje s podvojenim zanimanjem in hvaležnostjo dan, ki se je razvil iz slavlja v rodbinskem krogu v mejnik javnega delovanja in splošnih koristi. Nadvojv. Friderik, ki bo prekoračil jutri praž sedmega desetletja svojega življenja, je še v višjem pomenu besede bolj mlad, kakor je to navadno slaviti na njih ob spominskih dneh: telesno je ostal mladenič, utrjen po strogi vojaški službi, z lovom, s

športom in z opazovanjem narave; duševno in umstveno ga pomladujejo vedno množeci se stiki s celoto države, katere vojaška moč se je zaupala njemu, da jo vodi. Pred vsem bo pa jaciła in navdajala z ognjem šestdesetletnega nadvojvoda jutri ponosna zavest, ki jo more čutiti le tisti v sredi svojega dela, ki ustvarja, kar more čutiti tako močno in osrečujoče le kovač pri svojem ognju: nadvojvoda ve, da je kljubovala država svetu sovražnikov, da je z vedno večjim vnosom prešla iz prvih razvojev obrambe do najdrznejših nastopov in da danes, ne da hočemo izživati usodo, lahko govori potolaženo: avstrijska vojska zmaguje na vseh bojiščih. Z zgodovinskimi uspehi stare države bo ostalo zvezano ime njega vojnega maršala vse večne čase. Vnuka zmagovalca pri Aspernu nadvojvoda Karla, nečaka zmagovalca pri Kustoci nadvojvoda Albrehta veže že njegova kri na vzvišena izročila naše domovine; dedščino vojskovodja upravlja tako mirno in velikansko, tako trdno značajno in priručno dobro, da se v tej uri še ne more reči, kdo ga priručneje ljubi: vojak, katerega vodi, ali državljani, ki mu zaupljivo da sina.

Nadvojvoda Friderik, vojvoda Tešina, je zagledal luč sveta v Velikih Selovcih dne 4. junija 1856. Oče njegov je bil general konjeništa, nadvojvoda Karel Ferdinand, njegova mati čudovito lepa, visokodušna nadvojvodinja Elizabeta, hči palatinskega nadvojvode Jožefa. Po prvi vojak, po želji in po nagnjenju, se je posvetil princ kmalu službi pri pehoti, kateri je ostal zvest v celi dobi vojaškega življenja. Dne 14. majnika 1871 je bil imenovan Friderik za poročnika v tirolskem lovskem polku; dokler ni bil leta 1889 imenovan za poveljnika 5. zboru in poveljujočega generala v Požunu, je napredoval z delom v poštenu, strogi, vestni službi od stopnje do stopnje višje. V Požunu so ga oboževali. Sme se reči, da je 5. zbor, za katerega častnike in vojake je skoraj z ginljivo, očetovsko ljubeznijo skrbel, izgubil svojega prijatelja in očeta, ko je bil imenovan nadvojvoda Friderik leta 1905 za generalnega nadzornika čet.

Od leta 1907. dalje višji poveljnik deželne brambe in pozneje obenem nadzornik armade, je izpolnjeval dalekogledno dedščino nadvojvoda Rajnerja: c. kr. deželna bramba se je pod njim preosnovala, okrepila in se je uspešno prilagodila stoječi vojski.

Po strašnem dejanju v Sarajevu je postavil Njegovo Veličanstvo cesar julija 1914 nadvojvoda Friderika, ko ga je z besedami najhvaležnejše milosti in priznanja odvezal od višjega poveljstva deželne brambe, na razpolago Najvišjemu vrhovnemu poveljstvu in potem, ko so se pričeli svetovni vojskni zapletljaji, pade hitro luč najvišjega zgodovinskega poslanstva na priljubljeno osebo nadvojvoda. Stopil je na čelo naših mobiliziranih bojnih sil; pozdravljala ga je ljubezen njegovih vojakov, zaupali so mu vsi državljani. Ko se mu je podelilo decembra 1914 že nad 20 let prosto mesto vojnega maršala, ko je tudi na zunaj stopil v sledi svojega nepozabnega strica, se mu je zahvalil klic radosti cele države na dalekoglednem, močnat krepkem in dobrotljivem načinu, s katerim upravičuje silovite zahteve, ki jih stavi vrhovno vodstvo.

Tam zunaj v stanu višjega poveljstva armade dela neutrudljivo od najzgodnejših ur do večera. S tistim jasnim pogledom za to, kar je dragoceno, kar je pravo, kar je imel v vsakem položaju življenja, zna postaviti nadvojvoda Friderik pravega moža na pravo mesto. Če doseže tisti, ki je tega vreden, zaupanje maršala, potem ni nobenega nesporazumljenja in nobenega nasprotstva več med njimi; složno z njimi ustvarja generalisimus v krogu svojih sotrudnikov slavno usodo armade. Vedno iznova ga je vodilo zanimanje in ljubezen daleč vun v najspretnostne črte; tu je vsakega častnika veselo pozdravljala, vsakega možaka v bivališču je pridobil s pristrčno besedo. Vsi znajo, da misli kakor oče na njih telesni in dušni dobrobit — saj je ravno skrb za hrano, obleko, dobro stanovanje moštvo takorekoč maršalova srčna zadeva. Molčeč, dokler se dozorevajo načrti, zanesljiv in trdne vere, ko se ustvarjajo topovi strateške misli, dobi nadvojvoda Friderik potem, ko dogodek srečno izpade, vedno poljuden, oprostilno velikodušen, trajen izraz splošnim čustvom; v marsikaterih njegovih armadnih poveljih se ti zdi, da čuješ tako v temnih, kakor tudi v zlatih urah vojske utripati srce cele monarhije.

Državljeni Avstrije, posebno Dunajčani, ne poznajo seveda nadvojvoda le kot vojaka. Poznajo in ljubijo ga tudi kot rodbinskega očeta, kot vnetega loca, kot dobrotljivega mecena, ki »Albertino«, slovečo po celim svetu, vedno bolj in vedno krasnejše izpopolnjuje. A v kolikorkoli postavah jih sreča vedno delovni, jovialni, veseli princ, za vse stvari, ki ga vesele, nosi najstrastnejše in najtrajnejše v srcu ljubezen do svojega vladarja — navdušenje za vojaški stan.

Prebivalstvo države se slavlja dne, ko konča nadvojvoda Friderik svoje šestdeseto leto, najodkritosrčnejše soudeležuje. Ni potrebna šila konvencije, da vsi tisti, katerih srce bije za Avstro-Ogrsko in njeno vladarsko hišo, slovesno kot praznik slave rojstni dan našega generalisima. Nadvojvoda Friderik je bil še prej, predno je zanesel val vojske, ki prekucuje svet, na najvišje vidno mesto, prebivalcem države priljubljena in znana oseba. Njegovo javno delo kot vojak, kot politik, kot predstavitelj vladarske hiše, kot ljubitelj in pospeševalec umetnosti, vede in industrije, njegova tisočerkokrat udejstvovana dobrodelnost, vzorno njegovo rodbinsko življenje, njegovo pristrčno prijateljstvo z našim zvestim zaveznikom, nemškimi cesarjem, vse to je povzročilo, da je pripadal nadvojvoda Friderik med najbolj priljubljene prince v državi, že veliko prej, predno je postalo njegovo ime simbol njene nesmrtno vojne slave. Popis njegovega življenja po virih, ki ga izda c. in kr. vojni arhiv kot samostojno delo, se v kratkem izroči javnosti. V teh dveh letih našega krvavega in težkega boja za obstoj, se je splošnemu spoštovanju in simpatiji nasproti nadvojvodu pridružilo še čustvo občudovanja in najglobkejše

hvaležnosti. Njegova maršalska palica je vodila strašno silovito delo, ki je monarhijo Habsburžanov ob Donavi bolj kot kdaj prej zvarilo skupaj »nerazdeljivo in neolčljivo«. V taboru nadvojvoda Friderika je obseženo, kakor je bila v taboru Radeckega, najplemenitejša, kar ima domovina. In narodi monarhije čestitajo sami sebi, ko se približajo maršalu z najodkritosrčnejšo čestitko.

Med najiskrenejšimi gratulanti smo Slovenci. Zavedamo se, kaj ta gigantska svetovna vojska pomenja za nas. Po načrtu sovražnikov smo mi in Hrvati obsojeni na kvoji smo vedno do smrti udani, pomenja nam smrt. Zmagonosna habsburška monarhija, še narodno življenje, sigurnost našega obstoja, Zmaga sovražnikov naš narodni, kulturni in gmotni pogin! Čast in hvala tedaj nadvojvodi Frideriku, pod čegar maršalsko palico so se izvojevale najsijajnejše zmage te svetovne vojske, zmage, katerih so bili neposredno deležniki neprekosljivi slovenski in hrvaški junaki.

Nadvojvoda Friderik je pa nam Slovincem še prav posebno tudi osebno priljubljen. Pred štirimi leti je bival par dni v Ljubljani. Tedaj je stopil v stik z našim ljudstvom. Njegova ljudomilost, priprostost njegovega občevanja ga je izredno prikupila. Z veseljem se spominjamo onih dni, ki so za Ljubljano ostali zgodovinskega pomena.

In tako kličemo iz dna srca zmagoslavstvenemu našemu maršalu nadvojvodu Frideriku ob njegovi šestdesetletnici:

Čestitamo! Bog daj srečo in blagoslov še naprej!

Kako je osvojil slovenski junak Albin Mlakar utrdbo Casa Ratti.

Patruljni poveljnik poročnik Albin Mlakar, junaški osvobodilci forte Casa Ratti, podaje o tem svojem slavem činu v »Tiroler Soldatenzeitung« naslednje poročilo:

Se popolnoma nedotaknjeni fort Barcarola (Casa Ratti) je bil zavzet med obstreljevanjem po lastni težki artiljeriji 30-5-cm možnarjev in med sovražnim šrapnel-skim ognjem ob 2. uri 10 minut popoldne. Fort Barcarola je popolnoma moderno opremljena in močna oklopna utrdba s tremi 15cm havbicami najmodernejše konstrukcije v oklopnem opazovališču in z dvema kasematama za krilno obstreljevanje s strojnimi puškami. Utrdba ima 4 m globok in 5 m širok ovirni jarek ter žlebne in municijske kasarne. Dohod k municijski kasarni tvori drugi žlebni ovirni jarek. Pred utrdbo leži v več črtah pehotna postojanka z mnogimi pasovi žičnih ovir, ki se vrste v obliki nadstropij druga vrh druge. V infanterijskih postojankah so se čez dan nahajale maske in glave v naravni velikosti, ki so imele slepiti sovražnika in predstavljati posadko.

Naskok z devetimi možmi.

Svrha moje akcije je bila, da doženem, je-li fort zaseden ali ne, ker so morali vsled spretnega slepila z umetno posadko nastati dvomi v tem oziru, tembolj ker na drugi strani utrdba čez dan ni streljala. Za izvedbo te akcije sem vzel s seboj enega saperskega podčastnika in sedem mož poročevalskega oddelka nekega lovskega bataljona. Patulja se je blizala iz zapadne smeri preko strmega obronka ob levi rami forte. Blizanje se je opazilo z Monte Cengia in nasprotnik je naperil ljut šrapnelški ogenj na patroljo. Le-ta je zato hitro in odločno in v vedni nevarnosti pred sovražno kamenito točo in pred minami, ki so se bile nazzanile, stopala do ovirnega pasu, se splazila skozenj in dospela do kontereskorte žlebnega jarka.

O pravem času.

V tem trenutku so se odprle oklopne line krilnih naprav in opazilo se je gibanje. Pehota se je zato obotavljala stopiti v globoki jarek in iti po njem, ker je začela tudi lastna težka artiljerija obstreljevati utrdbo, kar je povzročalo težko moralno depresijo. Vendar pa se je posrečilo v tem odločilnem trenutku potegniti za seboj moštvo na ta način, da sva s saperskim podčastnikom kot prva skočila v jarek in splezala na utrdbo, nakar je smelo pohitelo za nama v fortov žleb tudi moštvo. Hitro smo preiskali zgornja nadstropja in tako o pravem času preprečili, da sovražna saperska trojica ni zažgala min.

Čuditi se je, da sovražna patrolja, ki se je nahajala v fortu, ni ničesar storila, da bi nam preprečila vhod, kar bi bila zelo lahko storila. Mine so bile zelo spretno položene v oklopne kupole, tako da je bila po ena v cevi, po ena zakrita v strojih za stransko in višinsko naravnavanje in še na več drugih mestih tako spretno položene, da bi bile morale mine in granate ob neopreznem odpiranju zaklopa ali obračanju topa takoj eksplodirati.

V dvojnem ogaju.

Po zasedenju vseh brežin sem splezal na oklopno kupolo na krovu utrdbe, oddal brez ozira na artiljerijski ogenj tri strele v sovražno smer in dal znamenja lastni infanteriji, naj mi sledi. Radi gostega, ne-

preglednega ozračja na višinskem pogorju Monte Cimana in Tonezze pa mojih znamenj in plapolajoče bele zastave niso opazili drugod, nego le infanterija skupine Astico, ki je začela nato prodirati. Artiljerija je še dalje ljuto učinkovala na utrdbo. Razstrelilne kapice, ki so bile položene v sklepe oklopne kupole in v spodnjo zgradbo, bi bile, ako bi bil izstrelak zadel kupolo in bi se bila utrdba močno stresla, zažgale pripravljene mine. Zato sem še dvakrat poizkusil s krova utrdbe dati znamenje z belo zastavo, a brez uspeha. Ko je začel nato tuči sovražnik z najtežjim kalibrom obdelovati utrdbo, sem desaktiviral mine, da bi rešil nepoškodovane topove.

Najtežje delo.

To delo, ki je v vsakem slučaju nevarno, se je moralo vršiti med obstreljevanjem po obeh artiljerijah pod oklopno kupolo; ako bi bil kak izstrelak v tem času zadel kupolo, bi bile mine eksplodirale, brez ozira na strahotno učinkovanje bombnih udarov v najvišjem nadstropju. Ta del akcije je bil tedaj najtežji. Fort smo imeli toliko časa zaseden, dokler ni od juga dospela skupina z Astica, nakar se je izročila utrdba močnemu oddelku.

Plen.

Naš plen je bil naslednji: 3 moderne popolnoma nepoškodovane 15cm havbice z vrzratnim tekom cevi z zaklopi vred; v žlebnem jarku 2 lahka poljska topova, od teh eden razbit; 3 možje v krilnih napravah, 3 možje v žlebnem kasarni; dalje velike množine artiljerijske municije. Ujetniki so izpovedali, da je znašala pehotna posadka ponoči 300 mož; ob jutranjem svitu se je pa imela umakniti. V slučaju, da bi mi utrdbe ne zasedli, se je imela posadka zvečer zopet vrniti na svojo postojanko. Artiljerija je imela jutraj oddati nekaj strelav in se nato umakniti, nakar so se v utrdbene sklepe položile mine. Ob našem prihodu v fort so se imele mine užgati.

Tako poročilo junaka Albina Mlakarja. Bodi še omenjeno, da je isti vrli častnik 13. maja pri Malga seconda Posta tekom kratkega odmora lastne artiljerije s sapersko patroljo udril iz jarka in razstrelil 300 do 400 korakov oddaljene sovražne ovire.

Vojska z Italijo.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 2. junija: Uradno se poroča:

Vzhodno od sel Mandrielle so vdrl naše čete boreč se do obmejnega kota. V prostoru Arsiero so zavzele Monte Parco vzhodno od Monte Cengio in so se ustalile zdaj tudi južno od krajev Fusine in Posina na južnem bregu potoka Posina.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

× × ×

Na italijanskem bojišču so se v četrtek vršili večji dogodki le na prostoru med Arsierom in srednjo dolino Posine. Naše čete so se trdno ustalile tudi južno od krajev Fusine in Posina na južnem bregu potoka Posine. Tako je zdaj ta potok povsod prekoračen.

Na gorovju jugovzhodno od črte Asiago—Arsiero je Cadorna zbiral znatne bojne sile in na najvišjih točkah postavil močno artiljerijo, ki naj bi držala v ognju ozemlje daleč naokoli. Desno krilo naše tu zastavljene skupine je v četrtek vzelo Monte Barco in stoji pred dolino Canaglia, po kateri pelje cesta in železnica iz Cogola v Fondo. Tudi na severnem robu visoke planote Sette comuni so naše čete na obeh straneh ceste, ki pelje v Primolano, prišle precej naprej.

Vedno močnejša obramba Italijanov in potreba, da se da etapam čas in priložnost, da organizirajo dovoz, zahtevata pač počasnejši tempo v splošnem prodiranju.

× × ×

Laško poročilo.

31. maja. Na višinah severno od doline Ledro in v odseku Riva živalna delavnost in navadno delovanje v obrambnih delih sovražnika. V dolini Lagarina smo včeraj zopet odbili besne napade in uničili napadajoče oddelke; napade je pripravil in podpiral močan ogenj težkih topov, sovražnik je hrabro napadel. Dle časa in ljut je bil boj na prelazu Buole, kjer je hrabra pehota 62. (sicilska brigada) in 207. (brigada iz Tarro) polka večkrat stopila iz jarkov in vrgla sovražnika z bajonetom. V odseku Pasubio dvojni s topovi. Odbili smo napad sovražnika v smeri na Forni Alti. Med dolinama Posina in Astico (zgornji del) se je razvijala bitka. Sovražnik je pomnožil svoje sile posebno v dolini Astico. Včeraj jutraj smo odbili napad v prostoru pri Campiglia. Boj vzhodno od tam je prisilil besen osredotočen ogenj sovražnega topništva naše čete, da so

izpraznile postojanko na Monte Priafora. Ljut protinapad nam je zopet pridobil postojanke, za katere se je šlo. a kljub temu so se umaknile naše čete zaradi ljutega sovražnega ognja s topovi na južno strmino reke. Na visoki planoti Asiago so izpraznili naši Punta Corbin, a so trdno držali pritisk sovražnika na ostali bojni črti. V dolini Sugana se položaj ni izpremenil. V Karniji in ob Soči od časa do časa na naši strani intenzivno delovanje topništva. Ob zgornjem Butu in pri Sv. Martinu drzni napadi malih lastnih oddelkov pehote na sovražne črte.

Laške uradne laži.

Dunaj, 2. junija. (K. u.) Iz vojnega tiškovnega stana se je poročalo: Italijansko uradno poročilo 27. maja je trdilo, da je uničila skupina laških letal naše preskrbovalne zaloge v Hočah v Ziljski dolini. Navedena trditev ni resnična. V omenjenem kraju sploh bombe sovražnih letalcev niso povzročile nobene škode. Cadorna je poročal 28. maja, da je v odseku gore Sv. Mihaela razstrelba s podkopi, katero so izvedli Italijani, razrušila obsežen del naših utrdb vzhodno od Petovelj in da je baje padla posadka v italijanskem ognju, ko je bežala. Nasproti temu opisu se mora resnici na ljubo povedati, da so Italijani res razstrelili podkop na severnem robu gore Sv. Mihaela in da so poškodovali nezaten kos naše naprej potisnjene postojanke. Cadorna je pa zamolčal v uradnem delu dejstvo, da Italijani niso mogli zasesti razstreljene udrtine, dasi so to večkrat poizkušali, marveč da so jo zasedli tisti branilci, ki so baje bežali in da jo še zdaj drže. Italijani so razstrelili tudi 29. maja podkop pred našo bojno črto, udrtino, ki je nastala tam, so tudi zasedle naše čete. Dne 29. maja so poročali Italijani, da je protinapad njih čet osvobodil dve italijanski bateriji na Monte Moschicce, severno od Asiago in da so spravili omenjeni bateriji na varno. To, kar trde Laši, ni res. Naše čete so zaplenile v omenjenem ozemlju na Monte Dorole 6 italijanskih topov. Italijani so res izvedli protinapad, da zopet pribore izgubljene topove, toda vrgli so jih naši s težkimi izgubami za nje z ročnim metežem in kartečnim ognjem njih lastnih topov. Postojanka baterija je bila polna nepokopanih italijanskih mrličev. Šest zaplenjenih italijanskih modernih topov, ki smo jih zaplenili tam, se nahaja v postojankah našega topništva.

Pour le Mérite red nadvojvodu Ev-genu.

Dunaj, 2. junija. (K. u.) Cesar je dovolil generalnemu polkovniku Ev-genu, da sme sprejeti in nositi red Pour le mérite, katerega mu je podelil nemški cesar.

Na fronti pri Gorici.

Torek, dne 30. maja 1916. Na bojišču krog Gorice vlada v splošnem mir. Tu pa tam se pač oglasijo topovi z vso ljutostjo, in tudi danes jutraj so nekaj časa močno grmeli. Toda utihnil so zopet kmalu. Menda stoje obe fronti pod čarom velikih dogodkov na tirolski meji. Akcije letalcev so jako živahne. Laškega večjega obiska že dolgo nismo imeli.

Četrtek, dne 1. junija 1916. Lahki so v ponedeljek, dne 29. maja zopet obstreljevali Gorico. Upamo, da ura masčevanja za laško izdajstvo in opustošenje tudi na soški fronti ni več daleč. — Na fronti pri Gorici periodično topovski ogenj v vseh odsekih brez stalne tendence.

Cadorna molči.

Kolin, 2. junija. »Kölnische Volkszeitung« je opozorila, da včerajšnje poročilo laškega generalnega štaba zamolči, da so izgubili Italijani Asiago in Arsiero.

Nevarne dvojne klešče.

Geni. »Eclair« je pisal, da se boji, ker lahko nastane za Cadorna druga zadrega, če bi pričeli Avstrijci prodirati ob Soči in zapri dvojne klešče, ker je prodiranje na južnem Tirolskem skoraj že izvedlo polovično obkolitev Italijanov. Cadorna se nahaja v težavnem položaju, ki zahteva največjo strateško umetnost.

Naši topničarji so obstreljevali cesto, ki vodi v Schio.

Berlin. Major Morbio je pisal v »B. T.« 1. junija o položaju na bojišču: Naši zavezniki so dosegli ob prodiranju med Adijo in Brento uspeh za uspehom. Zelo spretno so nastopali z napadalnimi četami, ko je presilen nastop s topovi dovedel, da niso v dveh tednih popolnoma premagali le prvih italijanskih obrambnih črt. Zdjaj, ko so vzeli mogočni trdnjavi Asiago in Arsiero, bodo mogli Italijani le s težavo držati svojo glavno obrambno črto. Italijani so še gospodarji zadnjega oporišča, utrjenega kraja Schio. Kljub vsem protinapadom Italijanov so naši zavezniki prekorčili v smeri proti Schio dolino Posina, glavno cesto Rovereto-Schio pa že obvladujejo avstrijski topovi. Obupni napor Italijanov,

K uspehom naših čet na italijanskem bojišču.

ki so poizkušali južno od Rettalesa ustaviti napadajoči avstrijski plaz, so ostali brez uspeha.

Bitka pri Schio?

Berlin. »Deutscher Tageszeitung« so poročali iz Curiha: Vojaški kritiki italijanskih listov so izjavili: »Zagotovo, katero so nameravali Avstrijci zabiti med Posina, Astico in Val d'Assa, zadene na vedno večji odpor. Prezreti se pa ne sme, da avstrijskega napada še niso zadržali in da se mora še počakati, kako se razvijejo dogodki. Najhujši boji se morajo pričakovati pri Schio, kamor lahko prebijajo Avstrijci čez Soglio de Campiglio in Priaforo. Na ravnanje pri Vicenci dohajajo vedno italijanska obvestila.

Laško civilne oblasti zapustile zopet tri mesta.

Genf, 2. junija. Mesta Schio, Piovenno in Recaro so zapustile civilne oblasti.

Italijanski glavni stan se preseljuje po rakovi poti.

Genf. Listi so poročali, da se je italijanski glavni stan zopet preselil v nek drug kraj.

Cadorna zbira novo armado proti Avstriji.

Genf, 2. junija. Po dolinah, ki vodijo na lombardsko nižino, so zbrane vse italijanske rezerve in zdi se, da Cadorna tam sestavlja novo armado proti zmagovalnim četam prestolonaslednika. Nenadoma pričeta ofenziva je prekrizala Cadornove načrte in zdi se skoro, da namerava Cadorna protisunek.

Laško časopisje se prilagodi položaju.

Curih. Italijanskemu časopisju se je najbrže naročilo, naj položaja na bojišču ne opisuje več tako ugodno, kot ga je dozdaj in naj pripravi Italijane, da se lahko zgode zelo resni dogodki. Časopisi večinoma več ne prikrivajo, da je položaj resen, opozarjajo le na vrlot italijanske armade, ki se je že tolikokrat izkazala, da ostne lahko narod miren in ji zaupa.

Begunci v zgornji Italiji.

Genf. Poročila, da se je preselil italijanski glavni stan v nek drug kraj, so razburila prebivalce Verone, Milana in drugih severnih italijanskih mest. Ljudje beže iz ogroženih krajev in se nahajajo v največji bedi. Italijanske oblasti so jim namreč šele zadnji uro povedale resnico in so jih v pravem pomenu besede prepodile iz njihovih domov, med tem ko so prej trdile, ker so se bale nemirov, da se o avstrijskem prodiranju ne more niti govoriti.

Pred velikimi nemiri v Rimu?

Iz Milana se preko Švice poroča, da se v Rimu boje velikih socialističnih nemirov. Za čas zasedanja državnega zbora je izdan ukaz, ki prepoveduje vsako zbiranje v Rimu in predkrajih.

Laška vlada preganja socialiste.

Bukarešt. Nekaj italijanski popotnik je pripovedoval, da so zaprli radi veleizdajstva domovine socialističnega poslanca v Milanu Treveja. Izdal je letak, v katerem je očital kralju in Cadorni, da nista sposobna nadaljevati vojske. Radi sodelovanja pri tem letaku so zaprli tudi urednika lista »Avanti«. Policija nadzoruje socialistična poslanca Merignolija in Dugonija.

Salandra pri kralju.

Lugano, 2. junija. Različni listi izrecno zagotavljajo svojim bralcem, da včerajšnje potovanje Salandra v glav-

ni stan ni v nobeni zvezi z vojnimi dogodki, ker je bilo že pri zadnjem obisku sklenjeno. Ali uprav tako pisanje vzbuja sum, da je Salandra poklical kralja, da z njim razpravlja o vojaškem položaju.

Sherlock Holmes na bojišču.

Lugano, 2. junija. Po naročilu angleške vlade je odpotoval znani detektivski pisatelj Conan Doyle na laško bojišče. Včeraj je došel v Milan in izjavil, da mora Italija imeti potrpljenje. Generalni štabi štirispornuma da so določili skupni napadalni načrt, od katerega se ne smejo oddaljiti. Kmalu pa bodo poročila o enotnem nastopu zaveznikov prinesla Italiji tolažbo.

Ruski poslanci na Laškem.

Lugano, 2. maja. (K. u.) Mestna uprava Turina in pooblaščenca italijanskih ministrstev in državnega zbora so zelo ljubizivo sprejeli ruske poslance. Časopisi, med njimi »Tribuna«, »Idea nazionale« in »Corriere della Sera« so pa hitro predložili svojim gostom iz Rusije račun v obliki, da jih najnujnejše opozarjajo na italijanski vojni položaj in kako je potreben nastop in žrtve ruske armade, kakor so tudi Italijani prinašali žrtve zaveznikom.

Skupni nastop italijanskega in portugalskega brodograja.

Bukarešt, 2. junija. Italijanska brzojavna agencija poroča iz Lizbone: Portugalski zunanji minister se je posvetoval z italijanskim ministrom glede na skupni nastop portugalskega in italijanskega brodograja. V kratkem se poda portugalsko mornariško poslanstvo v Rim.

Velika pomorska bitka na Severnem morju.

Angleško poročilo o bitki na Severnem morju.

London, 2. junija. (Kor. ur.) Reuter: Angleška admiraliteta je uradno poročala: V bitki na morju so se potopile sledeče ladje našega bojnega brodograja: »Queen Mary«, »Indefatigable«, »Invincible«, »Defence«, »Black«, »Prince«, »Turbulent«, »Tipperary«, »Fortune«, »Sparrowhawk«, »Ardent«. Druge ladje se še pogrešajo.

Izpopolnilno nemško poročilo o bitki pri Skageraku.

Berlin, 2. junija. (Kor. ur.) V izpopolnilno današnjega poročila načelnika admiralnega štaba mornarice so obvestili Wolffov urad z merodajne strani: Bitke pri Skageraku se je pod poveljstvom načelnika mornarice viceadmirala Scheera udeležilo naše visokomorsko brodograje s svojimi bojnimi ladjami velikankami, bojne (linijske) ladje in bojne križarke, dalje vse naše lahke bojne sile, ki so se nahajale na Severnem morju, torpedni čolni in brodograja podvodnih čolnov. Na strani sovražnika nam je stal nasproti večji del angleškega brodograja modernih bojnih ladij. Poizvedovali ni mbojnim silam je zapovedal viceadmiral Hipper. Te so se zapletle prve v boj s sovražnimi bojnimi in z lahkimi križarkami okoli 5. ure popoldne, polagoma so posegle v boj na obeh straneh velike bojne ladje. Bitka podnevi, v katero so večkrat posegle uspešno naše torpedovke, s trikrat močnejšim sovražnikom, je trajala približno do 9. ure zvečer. Sovražnik je izgubil bojno ladjo velikanko »Warspite«, bojno

križarko »Queen Mary«, no oklopno križarko najbrže vrste »Achilles« in več rušilcev. Ponoči so sledili po vrsti z obeh strani besni napadi torpedovk in boji med križarkami, katerih trde so postale ostale sovrane ladje, o katerih se je že poročalo. Med drugim je uničila nemška ladja na čelu bojne črte šest angleških modernih rušilcev. Vsa dozda došla poročila udeleženi nemških bojnih sil naglašajo, da je dokazal sovražnik v skoraj neprekinjenem 12urnem boju svojo hrabrost. Z izgubo »Frauenloba« se mora končno računati. Ladja se je najbrže potopila ponoči od 31. maja na 1. junija med delnim bojem. Med torpedovkami na visokem morju se jih pet ni vrnilo; toda večji del posadke so rešili. Kljub neugodnemu vremenu za poizvedovanje v zraku oba dni bitke so zrakovplovci in letala mornarice z poizvedbami in z javljalo službo bistveno pripomogli k uspehu naših pomorskih bojnih sil na visokem morju.

Razprava v nemškem državnem zboru.

Berlin, 2. junija. Predsednik Ka m p f je otvoril sejo s sledečim govorom: Na Severnem morju se je bila velika morska bitka. Naše bojne ladje so trčile prvič na glavni del angleške bojne sile. Zdaj še ni podrobnih poročil, toda že zdaj se lahko reče, naša mlada mornarica je dosegla velik in lep uspeh. (Živahno pritrdjevanje.) Obžalovati moramo sicer izgube tudi mi. Potopljenih je bilo v tej bitki na morju več naših lepih ladij, obžalujemo smrt mnogih hrabrih in vrlih mornarjev, katerih spomin bomo častili in ki smo jim hvaležni, ker so izgubili svoje življenje za domovino. (Pritrdjevanje.) Toda izgube naših sovražnikov so veliko večje kot naše. (Živahno pritrdjevanje.) Pokazalo se je pred vsem, da lahko naša mornarica kljubuje tudi premočnim angleškim pomorskim silam in da zna priboriti zmago, za katero smo hvaležni naši mornarici in tistim, ki so se je udeležili. Naši mornarici, ki jo pozdravljamo, našo najprisrčnejšo zahvalo. Vsi poslanci so stali, ko je govoril predsednik. Obsedeli so le člani socialna demokratske delovne skupščine, zakar so jih psovali drugi poslanci.

Podrobnosti o bitki.

Ravnatelj urada državne mornarice, konteradmiral Hebbinghaus je izjavil, da se je državni tajnik urada državne mornarice takoj, ko so došla dva poročila o bitki na morju, podal v Wilhelmshaven. Nadaljeval je:

Nemškemu brodograju poveljeval viceadmiral Scheer.

Poročili, ki so došla dozda, je poveljeval celemu našemu brodograju na odprtem morju načelnik brodograja viceadmiral Scheer, ko se je nahajalo 31. maja popoldne nasproti celemu angleškemu brodograju bojnih ladij, saj 34 med njimi so bile moderne velike ladje. (Čujte! Čujte!) Bitka se je vlekla do 9. zvečer; nato se je stemnilo; ponoči se je razvila cela vrsta osamljenih napadov med križarkami in torpednimi čolni. Uspeh teh strnjenih bojev je bil razveseljiv za vse naše sile na morju. (Pritrdjevanje) nasproti mnogo močnejšemu sovražniku. Gotovo se ve, kar potrjujejo deloma rešeni angleški ujetniki, da so izgubili Angleži veliko linijsko ladjo »Warspite«, ki je bila zgrajena šele lani in ki obsega 28.000 ton, dalje dve veliki bojni križarki »Queen Mary« s 30.000 in »Indefatigable« s 18.000 tonami, dve oklopni križarki vrste Achilles s približno 13.750 tonami, malo križarko s približno 5000 tonami, tri vodilne ladje torpedovk s približno 1500 do 2000 ton, devet do deset rušilk; linijska ladja »Westfalen« sama je ob napadu ponoči s strelji potopila šest rušilk (odobranje) in en podvodni čoln. Na naši strani sta se potopili: linijska ladja »Pommern«, ki jo je zadel torpedo (obsegala je 13.200 ton, zgrajena je bila l. 1905) in mala križarka »Wiesbaden« (obsegala je okroglo 5000 ton), ki jo je uničil ogenj s topovi. Pogrešamo malo križarko »Frauenlob«, ki so jo videli zadnjič ponoči zelo nagnjeno; najbrže se je potopila. Med torpedovkami se nekatere še niso vrnile. O naših poškodbah in o izgubah ljudi ni še končnih poročil in jih še pričakujejo. Umevno je, da je znatno poškodovan tudi del naših ladij, a večina brodograja se je vrnila v pristanišča. Kakor javlja načelnik mornarice, sta se osobe in material sijajno obnesla, duh je izvrsten. (Živahno pritrdjevanje.)

Še nekaj podrobnosti o izgubljenih ladjah.

Boja na morju so se, kolikor se more iz dosežanih podatkov posneti, udeležile največje in najtežje angleške ladje. Potopljena »Warspite« je spadala med največje oklopne dreadnoughte; bila je 198 m dolga, 29 m široka, vsebine je imela 28.500 ton in stroje za 58.000 konjskih sil. Oborožena je bila z 8 38cm topovi in 16 15cm, in 16 manjšimi topovi. Vozila je do 23 morskih milj na uro. Izdelana je bila ladja šele leta 1913, torej ravno pred vojno.

Druge ladja »Queen Mary« je bila oklopna križarica tudi še čisto nova (leta 1912). Tudi ista je bila izmed največjih križaric, dolga 219 m, široka 27 m in imela vsebine 28.000 ton, stroje pa za 90.000 konj.

sil, s katerimi je ladja prevozila 30 milj (55,5 km) na uro. Oborožena je bila z 8 34cm in 16 10cm topovi.

»Indefatigable«, sicer nekoliko manjši, pa vseeno še mogočna ladja (oklopna križarica) prve vrste. Dolga 176 m, široka 24 m je imela vsebine 18.750 ton in stroje za 47.000 konjskih sil, ter vozila 26 milj na uro. Oborožena je bila z 8 30,5cm, 16 10cm in nekaterimi manjšimi topovi.

Dve manjši oklopni križarici tipa »Achil« ste bili, kakor smo že včeraj poročali, po 146 m dolgi, 22 m široki, z vsebino 13.550 ton in 23—24.000 jakimi stroji. Oboroženi ste bili s 6 23cm, 4 19cm in z večjim številom manjših topov; tudi te ladje so vozile po 23 milj na uro.

Težka oklopna »Marlborough«, izdelana leta 1912, je dolga 189 m, široka 27 m in imela vsebine 25.000 ton in stroje za 33.000 konjskih sil. Oborožena je z 10 34cm in 12 15cm topovi.

Iz navedenih podatkov se da sklepati, da so Angleži svoje najmočnejše in najtežje orožne ladje poslali v boj. Znano je, da kroga 30,5 cm tehta približno 385 kg, 34cm pa že 567 kg, 38cm pa celo 885 kg. Na ladjah so imeli torej največje in najtežje topove. Vsekako zanimivi bodo natančnejši podatki o boju, zlasti pa vprašanje, so li topovi ali torpedi pripomogli h končni odločitvi.

Izmed nemških zgubljenih ladij je bila največja oklopna »Pommern«; dolga je bila 126 m, široka 22 m, teža 13.200 ton, in imela 23.500 konjskih sil. Oborožena je bila s 4 28cm, 14 17cm in 20 manjšimi topovi. Brzina je znašala 19 milj na uro.

Pogrešana ladja »Frauenlob« je dolga 104 m, 12 m široka in ima le 2700 ton vsebine, 8400 konjskih sil moči in 21 milj brzine. Oborožena je bila z 10 lahkimi 10cm topovi. »Pommern« je bila nova leta 1905, »Frauenlob« leta 1902.

Največja bitka v svetovni zgodovini.

Kolin. »Kölnische Ztg.« je pisala: Tako silovita bitka, kakor je bila zmaga pri Skagerraku, se še ni bila od morske bitke pri Trafalgaru. Zmaga na Severnem morju je dokazala, da se je naša mornarica vedno urila in pripravljala na trenutek odločitve. Kar je povzročilo Nelsonove zmage v velikih bitkah na morju, smoteni napadalni duh, uničuje sovražnik z nadvladajočim topništvom, to je prenešeno tudi nam prineslo zmago.

Kodanj, 2. junija. (K. u.) »Politiken« objavlja vrsto podrobnosti o nemški pomorski vojski in izjavlja, da to ni bil pomorski spopad, marveč največja pomorska bitka v svetovni zgodovini. Posadka danskega parnika »Fjord«, ki je priplul v četrtek v Fridrichshaven, poroča, da je bil parnik v Severnem morju priča pomorskega boja med nemškimi in angleškimi bojnimi ladjami. Parnik »Fjord« sta v sredo popoldne ob 4. uri približno 30 do 35 milj od Eyantsholma ustavili dve angleški torpedovki. Krmar parnika se je podal z ladijskimi listinami na krov angleške ladje. V tem trenutku se je na horizontu pojavilo mogočno nemško brodograje. Angleški torpedovki sta se pripravili za boj, medtem ko se je krmar vrnil na svoj parnik. Nemško brodograje, ki je zapazilo Angleže, se je bližalo s polnim parom. Sestavljeno je bilo iz 5 linijskih ladij in več križark ter 20 torpedovk. Bil je veličasten pogled. Nemške ladje so otvorile silovit ogenj proti Angležem, ki so se s polnim parom umikali proti severu, zasledovani in obstreljevani od nemškega brodograja. Streljanje je za nekaj časa utihnilo, pa se po 5. uri z obnovljeno silovitostjo zopet pričelo in se je čulo do 9. ure zvečer. V bližini Skagerna je parnik »Fjord« srečal dva Zepelina, ki sta hitela na bojišče.

Bitka pri Skageraku vredna bitke pri Visu.

Kolin, 2. junija. (Kor. ur.) »Kölnische Ztg.« j episala povodom zmage na morju: Zmaga 31. maja se lahko uvrsti k zmagi zvestega zaveznika v bitki pri Visu. Raztrgala je ošabno prevzetnost Angleške. S krvavimi črkami se je vpisal ta navek narodu na otoku, v tem tiči zgodovinski pomen 31. maja.

Gorlice na morju.

»Az Est« je izvedel z merodajne strani sledeče podrobnosti o bitki na morju 31. m. m.: Bitka je glede na važnost skoraj enaka prebitju pri Gorlicah. Glede na izrabo topov in torpedov je pridobila, kakor je to neverjetno, premoč nad mogočnimi angleškimi oklopnimi velikani. Nemške 28 cm granate so tako glede na moč in z ozirom na učinek prekosile angleške 40 centimeterske granate. Zadnja bitka na morju je zgodovinsko važna, posledic zdaj še ni mogoče pregledati.

23.960 proti 132.550 tonam.

Berlin. »B. Z. am M.« je izračunala, da je izgubilo nemško brodograje v morskii bitki 31. maja 23.900, angleško pa 132.550 ton.

Kaj so poročali Danci o bitki na morju.

Berlin, 2. junija. Iz Stavangerja se je poročalo 31. maja: Zahodno od Jaederena se je bila 31. maja popoldne bitka na morju. Z morja se je čulo ob 6. uri silovito streljanje s topovi. Bitka se je bila tako daleč od suhe zemlje, da se ni nič videlo. Neki mornar iz Obrestada je pripovedoval, da se je slišalo začetkoma gromenje topov naravnost od zahoda, pozneje pa iz raznih smeri. Zdelo se je, kakor da se je umikal del borilcev proti zahodu, drugi del pa je vozil proti jugozahodu. Ko je doseglo streljanje s topovi svoj višek, so si streljali sledili. Šipe višje ležečih poslopij v Obrestadu so žvenketale. Daleč v Hoes Fjordu so čuli gromenje topov, ki je trajalo nepretrgoma vsaj dve uri. »Morgenbladet« je objavil še sledeče podrobnosti: Gromenje topov se je čulo v stražnem stolpu na Hvittingsoe že ob pol 5. popoldne z južne smeri; gromelo je vedno besneje. Gromenje topov so čuli na celim obrežju pri Jaederenu in vzhodno od Hitteroea. Povsod so se tresle hiše. Domačini so stali na obrežju, ladje sicer niso videli nobene, a slišali so streljati in videli so dim; izkušeni mornarji so pa pojasnjevali, da se strelja z najtežjimi topovi. Šele po 8. uri zvečer je polagoma ponehaval streljanje. Celo v Stavangeru so slišali gromenje topov.

Rotterdam, 2. junija. (K. u.) Parnik »Schelde« je z mrtvimi in ranjenimi iz pomorske bitke na Severnem morju na poti v Nyeuwen.

Rotterdam, 2. junija. (K. u.) Na krovu parnika »Schelde« so izključno nemški mornarji, in sicer osem: 1 mrtve, 2 težko in 5 lahko ranjenih.

Ribiški parnik »Ymuiden 122« rešil 15 nemških mornarjev.

Haag, 2. junija. C. kr. korespondenčni turad je poizvedel: Popoldne se je pripeljal v Ymuiden ribiški parnik »Ymuiden 122« s 15 Nemci, katere je rešil na Severnem morju. Med rešenci se nahaja en kapitan in dva častnika mornarice; tudi en angleški ranjenec se nahaja na krovu.

Radost v Berlinu.

Berlin, 2. junija. (Kor. ur.) Višje poveljstvo je povodom zmagovite bitke pri Skageraku ukazalo, naj se razobesijo na javnih poslopjih zastave in naj prirede šole jutri slavnosti.

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 2. junija. Uradno se poroča: Boji s topovi na besarabski in na volinjski bojni črti so se razvili mestoma v bitko s topovi. Sovražnik je razvil včeraj tudi ob lkvi povišano bojevanje.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 2. junija. (K. u.) Wolffov urad je poročal iz velikega glavnega stana:

Ob srečno izvedenem poizvedovalnem napadu na bojni črti južno od Smeryona smo ujeli nekaj dvanajstoric sovražnih vojakov.

Vrhovno vojno vodstvo.

RUSKO URADNO POROČILO.

30. maja. Ponoči na 29. maj je poizkušal sovražnik po pripravi s topovi severovzhodno od Avgustinovega napasti, a naš ogenj ga je vrget nazaj v njegove järke. Sovražni letalci so vrgli nekaj bomb na polodvor Vilejka in na trg Vojstvu severozahodno od Vilejke (20 kilometrov).

Galicija. Pri vasi Hladki (15 km severovzhodno od Tarnopola) je nameril sovražnik ljut ogenj s težkimi in lahkiimi topovi, z bombami in z metalcami min na naše järke in je pripravil istočasno napad pehote. Ko je vrget sovražnik naše prednje straže, je razstrelil dva še ne popolnoma nabita podkopa. Naša ojačenja, ki so prihitela na pomoč, so vrgla Avstrijce s protinapadom iz naših jarkov in so ustvarila zopet prejšnji položaj. Severovzhodno od Zielone je poizkušal močan sovražni oddelek približati se našim jarkom, a se je umaknil pred ognjem naših pušk in ročnih granat. (Zielova leži 6 kilometrov severno od Bučaja.)

31. maja. Uradno: Južno od Dvinska je sovražno topništvo na več točkah živahno streljalo. Na celim bojišču so sovražna letala obširno poizvedovala. Naše letalo se je spustilo v boj s sovražnim letalom »Albatros«, ki je letelo nad svojimi postojankami. »Albatros« je padel, zadet od strojnih pušk, severozahodno od Baranovičev na tla.

RAZBREMENILNI NAPAD RUSOV.

Budimpešta, 2. junija. »Pester Lloyd« se je poročalo iz Črnovic: Rusi so se omejili v vseh dosedanjih bojih na besarabski meji na južni del bojne črte; zdaj so pa postali pozorni tudi na severni del bojišča. Sodi se, da nameravajo Rusi napasti, ker bi radi

razbremenili Italijane. Vreme zadnje dni seveda ni bilo ugodno bojem. Rusi so se zato omejevali na streljanje s topovi, naši topovi so jim pa vedno in ljuto odgovarjali.

RUSI IZPRAZNILI NOWOSIELICE.

Bukarešt, 2. junija. Rusi so izpraznili Nowosielice. Ruski glavni stan so premestili v Hotin.

CESAR VILJEM NA RUSKEM BOJIŠČU.

Berlin. (K. u.) 2. Cesar Viljem se je podal iz okrožja vojne skupine maršala Hindenburga tudi k drugim nemškim vojnim skupinam na vzhodnem bojišču. Dne 31. maja je prišel cesar v odsek vojne skupine maršala princa Leopolda Bavarskega.

USTAVLJEN CIVILEN PROMET NA RUSKI JUŽNOZAHODNI ŽELEZNICI.

Kodanj, 2. junija. Iz Petrograda se je brzojavilo: Na ukaz vojaških oblasti je ustavila ruska južnozahodna železnica ves tovarni promet.

Dogodki na Balkanu.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 2. junija. Uradno se poroča: Na južnem bregu srednje Vojuze vzhodno od Flore (Valone) smo presenetljivo streljaje razkropili nek italijanski oddelek. Ob spodnji Vojuzi boji med patroljami.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 2. junija. (K. u.) Wolffov urad je poročal iz velikega glavnega stana:

Nič novega.

Vrhovno vojno vodstvo.

Prodiranje Bolgarov.

Genf, 2. junija. Atenski poročevallec lista »Matin« javlja, da so se Bolgari zbrali pri Xanthi in Nevrokopu in se pripravljajo na zasedenje Drame. Grški ministri so izjavili, da se bo grška armada, kakor hitro se bodo pričele operacije med Nemci ter Bolgari na eni in Francozi in Angleži na drugi strani, umaknile z bojne ozemlja in bo skrbela le za varstvo civilnega prebivalstva. Turki zbirajo pehoto in topništvo pri Xanthi.

Sofija, 2. junija. Uradni »Echo de Bulgare« poroča z grškega bojišča, da se poleg angleških, francoskih in srbskih čet bojuje tudi portugalsko vojaštvo proti bolgarsko-nemški armadi.

Na bojišču v Macedoniji.

Pariz, 2. junija. (K. u.) Listu »Matin« so poročali iz Aten: Nemško-bolgarske čete so razširile svoje črte proti jugu v smeri Okrine. Vse kaže, da nameravajo zasesti navedeni kraj. Nek nemški oddelek je prikorakal v Hadju Beglik v Turčiji. Sovražnik zbira topništvo in pehoto v Xanti. Nemška vlada je zagotovila grški, da ne namerava zasesti Kavalle ali pa južne Macedonije.

Črnogorci v srbski armadi.

Milan. »Secolo« se je poročalo iz Rima: Tistih 15.000 črnogorskih vojakov, ki so jih pridružili srbski armadi, so prisilili, da so morali tudi postati srbski državljani.

Bolgarski protest proti Grški.

Rotterdam, 1. junija. Bolgarski poslanik v Atenah je grški vladi izročil protestno noto, v kateri se bolgarska vlada pritožuje nad onimi grškimi vojaki, ki so iz utrdbe Rupel streljali na Bolgare.

Diktator Sarraill.

Atene, 2. junija. »Akropolis« poroča: General Sarraill je solunskemu guvernerju sporočil, da mu je ententa dala diktatorsko oblast za vse na Grškem zasedene okraje. Kot tak je zahteval, da v 24 urah zapustita Solun solunski delegat grškega zunanjega ministrstva Malossis in voditelj tiskovnega urada Punguras. Če ne bi šla, bo Sarraill prisiljen nastopati v smislu izrednih odredb.

× × ×

Vesti iz Belgrada.

Belgrad, 1. junija. Generalni guverner Srbije podmaršal grof Salis-Seewis je odšel včeraj zvečer na inspekcijsko potovanje v Mitrovico, Novi Pazar in Prijepolje. — Pred par dnevi je bil končan popis prebivalstva v Belgradu. Skupno število civilnih oseb znaša (po stanju z dne 27. maja 1916) 52.894, torej za 3096 oseb več kakor pa pretekli mesec. Od teh je 9541 moških in 23.089 žensk, drugo so pa otroci. — Zadnje dni se je vrnilo zopet večje število Belgrajčanov v svoje domove. Med uglednejšimi osebami, ki so se vrnile, se nahaja tudi upokojeni načelnik v ministrstvu narodnega gospodarstva Milutin Savić. — V Belgradu so otvorili te dni še eno ljudsko šolo.

Angleži in srbsko ljudstvo.

Rotterdam, 1. junija. V angleški spodnji zbornici je vprašal Bryce, če vlada vé, da v Srbiji ljudje vsak dan umirajo za lakoto in da je možnost ohranitve ljudstva zelo ogrožena. Lord Robert Cecil je odgovoril, da vlada nima nikakih uradnih poročil, vendar ne dvomi, da je položaj zelo resen. Angleška je prejela več nevtralnih ponudb za pomoč, vendar nobene, ki bi jamčila za pravo organizacijo in kontrolo. Angleška vlada je zahtevala od nemške in avstrijske vlade, da zadostno skrbita za meščansko prebivalstvo Srbije, Črnogore in Albanije, če se dovolijo olajšave za ublažitev bede poljskega ljudstva. Vlada čaka sedaj na odgovor. Samoobsebi umevno se za Srbijo ne more ničesar storiti brez nemško-avstrijskega dovoljenja.

× × ×

Smrti sovražnik Rumunije.

Bukarešt, 1. junija. »Seara« prinaša članek, ki vzbuja veliko pozornosti: Bodimo pripravljeni, da Rusija po grožnjah gospodarskega značaja pride tudi s političnimi grožnjami. Rusija naj bo mirna. Njene grožnje bodo pri nas vzbudile le smeh. Naj car in njegovi podli pomagati vedo, da je Rumunija neodvisna država, ki v mejah nevtralnosti sama odločuje svojo usodo in se tudi v svetovni vojni ne pusti vplivati od načrtov svojih smrtnih sovražnikov. Vsakdo ve, da v gospodarskih stvareh Rusiji nikdar nismo bili podložni, da smo pa svoje gospodarske razmere z osrednjima silama vedno harmonično uredili. Rumunija ima bridke izkušnje. Prijazna nam je bila Rusija kvečjemu tedaj, ko nas je hotela ogolufati, ko nas je okradla, ko smo verjeli njenim priljubljenim besedam. V imenu slehernega Rumuna izjavljamo, da ruski odkritosrčnosti nihče ne bo verjel, dokler z obrestmi ne dobimo z goljufijo in zvijačo od Rusije uropane Besarabije.

Nova ententina nota Rumuniji.

Bukarešt, 2. junija. Ententini poslaniki so pod vodstvom ruskega poslanika vnovič zahtevali od Bratianuja, da naj jasno pove rumunsko stališče, ker se niti Rusija niti ostali zavezniki ne morejo zadovoljiti z izjavami, ki jih je Rumunija podala na zadnjo ententino noto o razmerju z osrednjima silama. Ko je bila nota izročena, je ruskega poslanika sprejel kralj Ferdinand.

Turčija v vojski.

TURŠKO URADNO POROČILO.

Turško prodiranje na Kavkazu. — Napad turških letalcev ob Sueškem prekopu.

Carigrad, 2. junija. (K. u.) Glavni stan poroča:

Iraško bojišče.

Nobenih posebnih poročil.

Kavkaško bojišče.

Na desnem krilu nobene izpremembe. V središču smo zasedli kraj Baškoi kakor tudi višine na severu in vzhodu tega kraja 50 km južnovzhodno od Mamahatuna ter višino 2650 v gorovju Majran, 60 km severovzhodno od Mamahatuna. Na levem krilu smo porazili močne sovražne poizvedovalne oddelke.

Vzhodno od Sama je naša artiljerija streljala na sovražni motorni čoln, ki je vlekel malo ladjo. Ladja se je potopila, motorni čoln je pa težko poškodovan pobegnil.

Naša letala so 29. maja uspešno napadla angleško taborišče v Rumani pri Sueškem prekopu. Z bombami in strojnimi puškami so zadali sovražniku znatne izgube na ljudeh in živini.

Boji na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 2. junija. (K. u.) Wolffov urad je poročal iz velikega glavnega stana:

Močne angleške sile so napadle sinoči zahodno in južnozahodno od Givenchy potem, ko so prej Angleži besno povišali svoje streljanje s topovi in ko so za uvod izvedli razstrelbe podkopov, vrgli smo jih v bližnjem boju, v kolikor niso bili prisiljeni že prej, da so se morali obrniti z velikimi izgubami za nje v zapiralnem ognju.

Na zahodnem bregu Moze so vložili Francozi zopet na napad; a uspeha niso dosegli nobenega. Vzhodno od reke so vzele naše čete gozd Caillotte in järke na obeh straneh gozda. Ujetih je do zdaj 76 častnikov in nad 2000 mož, zaplenjeni pa trije topovi in vsaj 23 strojni pušk.

Južnozahodno od Lille nam je padlo v roke nepoškodovano angleško letalo z letalci. V zračnem boju smo prisilili francosko bojno letalo z enim sedežem, da je moralo pasti nad grebenom Mare na tla, dalje ravno tako še po eno dvokrilno letalo in našim okrožju nad Vaux in zahodno od Moor-

chingena. Angleško letalo, ki je bilo sestreljeno zahodno od Cambral, kar se je poročalo včeraj, je četrti sovražnik, katerega je premagal poročnik Mulzer.

Vrhovno vojno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

1. junija ob treh popoldne. Zelo besno je streljalo topništvo ponoči na levem bregu Moze. Sinoči okoli 8. ure so napadli Nemci francoske postojanke na južnovzhodni strmini, napad je odbil naš ogenj popolnoma. Izredno besen je postal boj s topovi na desnem bregu Moze na obeh straneh utrdbe Douaumont. Na ostali bojni črti približno 20 granat na kolodvore Thionville, Audinle, Roman, 50 granat pa na središče zalog živeža v Azannes.

1. junija ob 11. ponoči. Na levem bregu Moze od časa do časa prekinjeno obstreljevanje v odseku gozda Avacourt in pri »Mrtvem možu«. Na desnem bregu je napadel sovražnik naše postojanke od Thiaumont do Vaux. Po več brezuspešnih nava-ljih se je posrečilo sovražniku, da je vdrl v naše strelske järke prve črte med utrdbo Douaumont in mlako pri Vaux. Povsod drugod je združil nemške napade ogenj naših strojnih pušk, ki je zadal sovražniku težke izgube.

Služba letalcev. Popoldne je vrget nemški letalec več bomb na Bar le Duc. Ubitih je 18 civilnih oseb, med njimi 2 ženski in 11 otrok. Naši letalci so napadli neko sovražno letalo in ga prisilili, da se je moralo izpustiti na tla pri Toulou; ujeli smo oba sovražna letalca.

Ruski ekspedicijski zbor v Franciji.

Genf, 2. junija. Posebni poročevalci so poročali ruskim listom, da je uvrščenih 350 častnikov v ruskem ekspedicijskem zboru, ki torej ne presega števila 17.000 ali 18.000 mož.

Francozi nameravajo urediti v orožju že 16 letne mladeniče.

Bern. (K. u.) Trije senatorji so predlagali francoskemu senatu, naj se vojaško urijo vsi mladeniči, ki so prekoračili 16 leto.

Kaj bo z Alzacijo?

Monakovo, 1. junija. »Vossische Ztg.« poroča, da je kanclerjevo potovanje po južnih nemških državah in njegovo posvetovanje z zveznimi knezi in ministrskimi predsedniki v zvezi z bodočnostjo Alzacije-Lotaringije, ker se misli na novo orientacijo tamošnjih razmer.

Angleška varčuje z vojaštvom.

Rotterdam, 2. maja. (K. u.) »Courant« poroča iz Londona: Churchill je včeraj vnovič napadel vojni urad z očitkom, da ni primerno porabil razpoložljivega moštva. Od 6 mož, katere so vzeli narodu, je komaj 1 prišel poraben v strelski jarek. Ministrski predsednik Asquith pa je rekel, da so izkušnje te vojne pokazale, da je treba za fronto imeti več rezerve kakor v prejšnjih vojnah. Kar se tiče čet na Angleškem, je dežela v nekem posebnem položaju. Čeprav ne veruje v sovražni vpad, vendar morajo paziti na to možnost.

Nov kompromis za irski homerule.

Rotterdam, 31. maja. Zbornični poročevalci londonskih listov pišejo vsi, da je upati na ugoden uspeh pogajanj glede Irske. »Glasgow Herald« izve, da so irske stranke sklenile dogovor na temelju parlamenta za nacionalistično Irsko. Ulster, oziroma vsaj večji del te pokrajine ostane izvzet.

Kje je mir?

Wilsonov mirovni govor.

New York, 29. maja. (Kor. ur.) Wolff brez žice: Listi splošno odobravaljo nagibe Wilsonovega sobotnega govora, pa mnogi pravijo, da Wilsonov nasvet, da naj Združene države vstopijo v zvezo držav, nasprotuje narodni politiki. — »World« poroča iz Washingtona, da je Wilsonov govor mirovne nade vojujočih znatno spravil naprej in da je dal mirovni stvari splošen in krepak zamah. — »Sun« prinaša pod naslovom: »Wilsonov govor v Londonu dobrodošel« ugodno oceno iz »Daily News«.

Kodanj, 1. junija. (Kor. ur.) »Nowoe Vremja« pišejo: Mi nimamo nobene pravice madridskemu dvoru ali predsedniku dati kake nasvete, toda imeti moramo pravico izreči, da more nameravani predlog za mirovno posredovanje teh vladarjev končati le z diplomatskim porazom. Boljše bi bilo, da tega ne poizkuša.

Ameriška nota Angliji.

Newyork, 2. junija. (K. u.) Wolff brez žice poroča: »Sun« piše: Ostre besede državnega tajnika Lansinga o pravičnih pritožbah Američanov proti zaseganju nevtralne pošte na odprtem morju bo podpirala vsaka dežela, ki trpi isto krivico. Dobro je, da je državni urad ravno tako odločno proti angleški in francoski kršitvi nevtralnih pravic, kakor je bil proti germanskim kršitvam. »World« pravi, da ima Amerika pravico zahtevati, da Anglija ne zlorablja svojega pomorskega gospodarstva.

Razna poročila.

Ogrska in njena žetev.

Budimpešta, 31. maja. (K. u.) Uradni list prinaša vladno naredbo, ki v javnem interesu stavi pod zaporo vso letošnjo pšenico, rž, mešanico, sirk, ječmen in oves. Izvzeta je množina potrebna v domačem gospodinjstvu in gospodarstvu. Kdor redno živi v hiši producenta, dobi na mesec 18 kg žita. Za gospodarsko potrebnost se določi ona množina, ki se rabi do 15. avgusta 1917 za delovne moči, živino in seme. Neproducenti si lahko do 15. oktobra letošnjega leta nakupijo žita neposredno pri producentih svojega kraja.

Portugalska in nemške ladje.

Bern, 2. junija. Portugalska je zaplenila 65 nemških ladij; pet jih je dala Italiji, ostale bodo rabili kot portugalske pomožne križarke ali pa za prevoz zaveznikom.

Rumena nevarnost in evropski samomor.

London, 2. junija. (K. u.) Lovat Fraser piše v »Daily Mailu«: Ljudje, ki govorijo o obnovitvi sveta po vojski, pozabljajo na učinek, ki ga bo imela vojna najbrže na Azijo. Ogromne žrtve blaga in krvi morajo vplivati tudi na Azijo. Pol samomora zapada je zelo dobra prilika za vzhod. Na vzhodu se bo razvila velikanska industrija.

Dnevne novice.

+ Slavnost 50 letnice bitke pri Kustoci se vrši v Ljubljani 25. junija. Slavnostni odbor se sestavi prihodnji teden, nakar priobčimo podrobnosti. Take patriotične slavnosti pa naj bi se vršile tudi v vsaki župniji, ker se samooobsebi razume, da bo radi prometnih ovir udeležba v Ljubljani mogoča le iz bližnjih krajev. Zeleti pa bi bilo, da se v spremstvu svojih županov v Ljubljani zberó vsi veteranci iz Kranjske, ki so sodelovali v bojih l. 1866.

+ Zadrúžna organizacija in IV. avstr. vojno posojilo. Pri Zadrúžni zvezi in potom njenih članic se je podpisalo IV. avstr. vojnega posojila 7.763.925 K. Zadrúžna zveza je za svoj račun podpisala 1 milijon kron, torej je v celoti izplačala zadrúžno organizacija 8.763.925 K. Od te vsote odpade na 40 letno amortizacijsko vojno posojilo 3.320.925 K, na 7 letne zakladne liste pa 5.443.000 K. Vseh strank, ki so podpisale je 3401. To število kaže, da se je podpisovanja udeležilo v veliki meri naše kmečko ljudstvo. Večje vsote so priglasi- le zadrúge: Ambrus 55.700 K, Boh. Bistrica 32.000 K, Št. Jurij p. Kranju 39.000 K, Dobropolje 129.100 K, Horjul 75.400 K, Kamnik 125.000 K, Kandija 195.600 K, Komenda 75.600 K, Kranj 56.500 K, Mitterdorf 51.775 K, Poljane 89.209 K, Št. Ilj pri Velenju 25.000 K, Dob 14.000 K, Ribnica (župni urad) 199.600 K, Ribnica, hran. in pos., 150.000 K, Semič 128.000 K, Škofja Loka 157.200 K, Št. Peter na Krasu 53.000 K, Šturje 54.400 K, Vipava 411.500 K, Št. Jurij ob j. ž. 114.000 K, Sv. Križ pri Mariboru 22.500 K, Skale 23.000 K, Vel. Nedelja 17.600 K, Hoče 40.200 K, Št. Janž na Drav. polju 53.000 K, Velikovec 125.000 K, Prevalje 17.400 K, Tinje 19.500 K, Pliberk 24 tisoč K, Tomaj 65.000 K, Pazin 112.000 K, Punat 27.000 K.

+ Resnične besede o preveliki ljubezni za italijanstvo. V četrtkovni »Reichs- post« piše znani dunajski zgodovinar dr. Rihard Kralik pod naslovom »Irredentismus« tudi tole: Da, krivična nemška ljubezen za italijanstvo je bila tako velika, tako požrtvovalna in je tako pozabila sama nase in sicer to že od 16. stoletja naprej, da lahko rečemo, da so Nemci sami veliko krivi laške ošabnosti. . . . Na drugem mestu beremo: »Očitano se je avstrijski vladi, da svojim nemškim organom ni ukazala bolj odločnega nastopa, da so oni svoje italijanizirajoče uradnike v njihovem upornem delu premalo motili in da je le vsled teh napak moglo priti do tako napredujočega poitalijančevanja. Jaz pa vedno trdim, da v takem slučaju krivde ne smemo npriti vladi, ki je samo eksponent naših lastnih dejanj in opuščanj.« — Sploh je v spisu še več bridkih resnic, katere mi prav radi osvežimo tudi z dogodki iz naših krajev.

Grof Tisza je bil v daljši posebni avdijenci pri cesarju. Nato je imel razgovor z zunanjim ministrom baronom Burianom. Zakaj ne slovenski? Pod tem naslovom pišejo zagrebške katoliške »Novine«: V današnji graški »Tagespost« piše neki T. »Zur Ortsnamenbezeichnung im italienischen Kampfgebiet« (K označbi krajev- nih imen na italijanskem bojišču) ter pred- laga, da se imena soške fronte izpreme- ne v nemška. Tako n. pr. St. Michaelsberg, St. Martin im Karst, pa Höhlenberg itd. No, k sreči ne mislijo vsi z njegovo glavo. Naša pa tudi nemška uprava v Srbiji in Crngorici ni nazvala Belgrada z Weissen- burgom, niti Knjaževca in Kruševca mor- da s kakim zloženim imenom iz »Fürst« in »Brot«. Tako treba tudi tukaj. Ako se že vojna uprava odloči, da opusti italijan-

ska imena, potem bo vzela domača sloven- ska oziroma v Dalmaciji in hrvatskem Pri- morju hrvatska. Drugače bi nastala še ve- čja zmešnjava, kajti gu. T-u je lahko sedeti v Gradcu in gledati na zemljevid, toda častniki na soški fronti morajo vse one kraje obhoditi in mnogokrat vprašati do- mače ljudstvo, kje je ta, kje oni kraj; tega pa seveda ne bodo zvedeli, ako bodo vpra- šali za kak Höhlenberg ali kaj enakega.

+ Brez pomembe. Zadrski »Narodni list« piše v svojem izdanju od 27. maja: Včeraj so se, skupno z izkaznicami za kruh in sladkor, razdelile tudi nove legitimaci- je, ki so zopet — samo v italijanskem jezi- ku! Te izkaznice izdaje aprovizacijski od- bor, v katerem bi vsaj moral biti tudi velik del Hrvatov. In vendar so legitimacije sa- mo italijanske. Kje je tu pravičnost, kje razsodnost, in slednjič: kje — taktika? S tem vprašanjem smo se že večkrat bavili; vedno brezuspešno. Ne bomo se več.

+ Ulični napisi na Reki. Ker ni- majo denarja, so začeli zbirati pristo- voljne darove za nove izpremenjene ulične napise. Avtonomaši nadlegujejo za denar pri Hrvatih, od katerih neka- teri nekaj dajo, drugi pa odklanjajo, češ da se pri teh novih uličnih ime- nih ni hotelo ozirati na reške in druge Hrvate, katerih imena so ozko zvezana z mestno zgodovino. To stališče je po- vsem pravilno, in tudi mi bomo začeli spoštovati in ljubiti pred vsem sami sebe.

+ Našim vojakom slovenskih knjig! — Ustanovimo knjižnico junakom 17. peš- polka. Iz krogov 17. pešpolka so došle že- lje, da si žele vojaki knjig. Vsaka želja naših vojakov, ki tvegajo svoje življenje za domovino, mora biti nam v zaledju povelje. Zato hitimo z veseljem in požrtvovalnost- jo na delo, da našemu 17. pešpolku ustva- rimo lepo knjižnico, dar domovine njenim junaškim sinovom! Slovenske knjige naj se blagohotno pošiljajo našemu uredništvu, prosimo pa, da vsakdo poštino sam po- ravna. Ne sprejemajo se knjige »Družbe sv. Mohorja«, ker ima teh dovolj, pač pa naj vsak čitatelj »Slovenca« daruje kako drugo leposlovno ali znan- stveno knjigo. Kdor ne more darovati knji- ge, naj pošlje kak denarni prispevek na naslov našega upravnštva. Vse poslane denarne darove bomo izkazali v našem listu.

+ Umeščen je bil na župnijo Mir- no č. g. Josip Vrankar, župnik na Do- bravi pri Kropi.

+ Vpoklic nemških črnovojnih ob- vezancev letnika 1917. Prejeli smo: Glas- som naznanila cesarske nemške vlade imajo sedaj za vojno sposobni neizvež- bani nemški črnovojni obvezanci letni- ka 1917 (rojstno leto 1897), ki se naha- jajo v Avstriji, nemudoma odriniti v Nemčijo in se javiti pri prvem okraj- nem poveljstvu, ki ga dosežejo. Odha- jajoči črnovojni obvezanci dobe v Ljub- ljani podrobnejša obvestila in potno podporo pri konzularnem agentu nem- ške države gospodu Otonu Windeis, Kongresni trg 8.

+ Smrtna kosa. Umril je v deželni bolnici g. Jožef Logar, gostilničar in posestnik iz Vrbovega pri Ilirski Bistrici. Pokojnik, oče desetih otrok, je bil vrl naš somišljenik in zadnje čase nadzornik kraj- nega šolskega sveta. Rodbini naše iskreno sožalje, blagemu pokojniku pa večni mir in pokoj v Gospodu! — V Gradcu je umrl ka- pitan trg. mornarice Pavel Krstelj, star 53 let. — Umril je na Bregu pri Kranju naš zvesti naročnik posestnik Mihael Porenta, večletni obč. odbornik, vnet čebelar. Žalujejo rodbini naše iskreno so- žalje. — Preselila se je v večnost obče- znana in spoštovana gospa Terezija Jakšec, nekdanja gostilničarka v Kandiji in Novem mestu. — Umril je v nedeljo po dolgotrajni, mučni bolezni Jožef Colnar na Bregu. V svoji mladosti je služil veliko let v tukajšnjem samostanu. S svojo prid- nostjo si je kupil hišico na Bregu, kjer je živel s svojo prvo, drugo in tretjo, še zdaj živečo ženo v medsebojni ljubezni ter za- stopnosti.

— Umril je v Gradcu preč. gospod Fr. Vidmajer, župnik iz Sv. Valentina pri Žušnu. N. v. m. p.

+ Odlikovanje. Gospod višji že- lezniški svetnik Teodor Opitz je postal povodom njegovega umirovljenja c. kr. stavbni nadsvetnik. Čestitamo!

+ Državna zveza stavbinskih zadrug se je ustanovila na Dunaju. Prvo zvezno zborovanje se vrši 29. t. m. na Dunaju, kjer se bo govorilo o stališču teh zadrug v vpra- šanju vojnih domov. Zahteva se namreč, da bodi akcija za vojne domove po mestih v tesni zvezi s stavbinskimi zadrugami.

+ Svarilo pred prodajanjem posestev. V zadnjem času se dogajajo slučaji, da brezvestni špekulantje med kmetskim pre- bivalstvom trosijo lažnjive vesti, da so po- sestva vsled vojske izgubila na vrednosti, vsled česar jih skušajo pregovoriti, naj prodajo svoja posestva, seveda za slepo ceno. To ni res, ampak ravno nasprotno, vrednost posestev je znatno poskočila in bo še bolj po končani vojski. Vsak tak sumljiv slučaj je ovaditi pristojni oblasti.

— Dosedanji uspeh »Tedna Rdečega Križa v političnem okraju Postojna znaša, kolikor se je dosedaj približno dognalo, 15.746 kron, od katere vsote odpade pri- bližno 3838 K na članarino novih članov, 1100 po številu. Za ta sijajen uspeh sta si med drugimi faktorji velike zasluge pri- dobila duhovščina in učiteljstvo tukajšnje- ga okraja, ki sta z vso vmo delovala za to akcijo.

— Poročil se je 29. maja g. Mihael Levec, c. kr. geometer in c. in kr. res. nadporočnik, z gospico Angelo Volovec, trgovčovo hčerko iz Št. Jerneja na Dolenj- skem.

— Junaka 17. pešpolka. Iz Mengša smo prejeli: Janez in Lojze Robida, prvi korporal, drugi četovodja iz Mengša, padla sta junaške smrti za blagor naše mile do- movine, pustivši doma očeta in mater v temik starosti v največjem pomanjkanju in bedi, brez vakega premoženja. Oče sam pa se je tudi udeležil okupacije Bosne. Podpore ne dobita nikake. Obračam se na vsa usmiljena srca širom ljube domovine za kak mali dar ubogim starišem, ki sta v resnici potrebna. Eventuelna darila naj se pošiljajo na: Županstvo Mengše.

— Dragi piščanci. »Dol. Novice« poročajo: Sliši se, da je neka služkinja kupila v ponedeljek radevolje dva pi- ščanca za 10 kron, kar se je celo pro- dajalkam zdelo vendar le pretirano in brezvestno. — V Ljubljani pa so pi- ščanci še dražji. Te dni smo čuli, da je nekdo kupoval enega piščanca za 10 K. Taki kupovalci pač sami draže.

— V ruskem ujetništvu je Anton Kajfež, nadporočnik 3. domobranskega pešpolka.

— Dopusti strojnikov in kurjačev za žetev. Vojno ministrtvo bo tudi za letoš- njo žetev dovoljevalo dopuste strojnikom in kurjačem do 30. novembra.

Vinska licitacija v Pekarjih v kleti grofa Merana se vrši v četrtek, dne 8. ju- nija 1916 ob 11. uri dopoldne.

— Toča, pomešana z dežjem je pada- la pretekli torek v okolici Zagreba. Na ne- katerih krajih je napravila precej škode.

— Pogreša se Angel Kralj, črno- vojni pri 52. pp., 9. stot., ki je bil 2. julija 1915 v Galiciji ranjen, ter ni o njem od tistega časa nobenega glasu več. Kdor bi kaj vedel o njem, se pro- si, da to sporoči očetu Štefanu Kralj, Ljubljana, Trnovski pristan 4.

Ljubljanske novice.

Ij 70 letnica. Dne 2. junija je prazno- val častni kanonik g. Anton Kržič, prof. v pok. — čil in zdrav svojo sedemdesetlet- nico. Velezaslužnemu g. kanoniku, ki se še vedno marljivo giblje na polju mladinske vzgoje, mladinskega slovstva in katehet- skega napredka, kličemo ob tej priliki: Bog ga ohrani še dalje v tej svežosti duha in telesa!

Ij Sv. maša na razgledu »Bellevue«. V nedeljo, dne 4. junija t. l. ob 9. uri se bode brala vojaška sv. maša na prostem na raz- gledu »Bellevue« v Šiški.

Ij Naše šole za »Rdeči križ«. Spored šolske slavnosti, ki jo priredi zasebna slo- venska dekliska osemrazredna ljudska šola v Lichtenturnovem zavodu v ponedeljek 5. junija t. l. ob 7. uri zvečer v korist De- željnemu in gospejnemu pomožnemu dru- štvu »Rdečega križa« v Ljubljani: 1. Dr. M. Opeka: Pesem o vinarijih. 2. Kolo-Volarič: Slovenske mladenke, pesem. 3. Stanko Premrl: Marija pomočnica, pesem. 4. Ma- rija, zaščitnica Avstrije, igra v enem de- janju. 5. Fr. Ferjančič: Predica, pesem. 6. Za Rdeči križ, igra v štirih dejanjih. 7. Lichten- eger: Lepa naša domovina, pesem. 8. Fr. Ferjančič: Naš prapor, pesem. 9. D. Jenko: Spomini na domovino, pesem. 10. Medved: Domovini, pesem. 11. Laharnar: Lahko noč, pesem. 12. Kolo: Cesarska pesem. Slavnost se vrši na dvorišču Lichtenturno- vega zavoda. Vstopnina 1 K. Z ozirom na blagi namen se preplačila in darovi hva- ležno sprejemajo. K obilni udeležbi vabi — Lichtenturnov zavod.

Ij Občinski svet ima redno javno sejo, v torek, dne 6. junija 1916 ob še- stih popoldne v mestni dvorani. Na dnevnem redu je med drugim: Oblju- be novo sprejetih meščanov ljubljans- kih, nadomestna volitev članov obrt- nega odseka, poročila o dopisu mestne hranilnice ljubljanske glede izvolitve člana upravnega odbora, o računskem sklepu mestnega zaklada za I. polletje 1915, o računskem sklepu mestnega loterijske- ga posojila in amortizacijskega zaklada tega posojila za I. polletje 1915, o ra- čunskem sklepu zaklada meščanske imovine za I. polletje 1915, o poročilu mestnega stavbnega urada o uspehu mestnih voženj v lastni režiji za čas od 1. januarja do 15. aprila 1916, o dopisu ravnateljstva mestne hranilnice glede znižanja obrestne mere pri hipoteknih posojilih mestne hranilnice, o prošnji

predstojništva hranilnice sv. Jožefa v Ljubljani za zvišanje pristojbine za hi- ralce, o prošnji hotelirke Frančiške He- ger za podaljšanje zakupne pogodbe za zakup hotela Tivoli za daljšo zakupno dobo, o poročilu mestnega stavbnega urada glede zgradbe novega Št. Peter- skega mostu, o dopisu mestnega magi- strata glede imenovanja dveh novih ulic ob Cesti v Rožno dolino, o dopisu mestnega magistrata glede odstranitve rastlinjaka na parceli »Gospodarske zveze« ob Bleiweisovi cesti, o račun- skem sklepu mestne klavnice za I. pol- letje 1915, o dopisu ravnatelja mestne klavnice glede izpremembe klavnične- ga regulativa v zadevi klavničnih pri- stojbin za telela, o računskem sklepu mestne elektrarne za I. polletje 1915, o računskem sklepu mestnega vodovoda za I. polletje 1915. Tajna seja: o prošnji neke šolske služkinje za uvrščenje v status mestnih slug, o raznih prošnjah za razne obrtne koncesije.

Ij Drugo patriotično nabiranje vol- nenine in kavčuka. Vsled odredbe c. in kr. vojnega ministrtva se ima tekom meseca junija t. l. izvršiti vnovič »Pa- triotično nabiranje volnenine in kav- čuka« in sicer natančno po vzorcu predidajočih patriotičnih zbirk. To nabi- ralno delo je zopet v rokah šolske mla- dine in sicer v Ljubljani to pot v rokah ljudskošolske mladine. Ljubljana se za to delo razdeli v pet okrajev. Nabirali bodo samo dečki in sicer v skupinah po 2 ozir. trije s posebnimi izkaznicami. Najprej razdele strankam oklice in čez nekaj dni pridejo po pripravljeno bla- go, ki bodi — če le mogoče — v zavo- jih in prevezano z motvozom. Ker je ljubljansko občinstvo že neštetokrat najsičajnejše posvedočilo svoje patri- otično mišljenje, je pričakovati, da bo tudi ob tej priliki darovalo v patriotske namene kar največ možno volnenine in predmetov iz kavčuka. Darove iz kav- čuka bi bilo posebej zamotati.

Ij Drenikov vrh. Naznanja se tem po- tom, da je Drenikov vrh, kateri se nahaja začasno v posesti c. in kr. rezervne bolni- ce 2 tu vojaško zaprt, ter so pota na tem posestvu za občinstvo nedopustna. Ker pa vodi okoli tega posestva lepa turistična pot, se občinstvo lahko izogne neprilicam, ka- tere bi imelo pri prehodu skozi posestvo v tamošnje stražo.

Ij Dolžnost naznanila. Trgovci in obrt- niki se opozarjajo, da poteče dne 8. junija rok dolžnosti naznanila za ovčjo vol- no. Naznanilo je podati po stanju z dne 1. junija. Tudi za kovine poteče rok dolžnosti naznanila dne 8. junija. Istotako poteče rok dolžnosti naznanila za dušik vsebujoče snovi dne 8. junija. Na- znanilo je podati po stanju z dne 31. maja. Tozadavne tiskovine se dobe pri obrtnem oddelku mestnega magistrata, kamor so zopet izpolnjene doposlali.

Ij Meso je v Ljubljani: goveje po 6 K, oziroma 5 K kg, prešičje po 7 K kg.

Ij Kovinska zadruga v Ljubljani na- znanja, da se vrši preizkušnja vajencev dne 8. t. m. ob 10. uri dop. v zadrúžni pi- sarni. Pismene ali ustne prigrisatve je oddati najkasneje do 5. t. m. predsedniku g. A. Lenčku ali načelniku g. V. Urban- čiču.

Ij Našla se je srebrna ženska ura z zapestnico. Kdor jo je izgubil naj se zglaš pri: Karol Štrukelj, Vodmat št. 14.

Razne novice.

Nemška mala križarica »Wiesba- den«, katero je v pomorski bitki pri Skageraku uničil ogenj s topovi je ime- la 4500 ton ter 370 mož posadke.

— Enotni jedilni list za celo državo dobe te dni v Nemčiji.

Gos za 90 kron. V praški staro- mestni tržnici je bila te dni prodana 11 kg težka gos za 90 K.

Samoumor dveh častniških soprog. Iz Košic se poroča: 27. maja se je ustre- lila tu iz močvega službenega revol- verja žena majorja Wildnerja. Ze več dni je kazala veliko nervoznost, ki se je še povečala, ker že dolgo ni dobila nobene vesti od moža z bojišča. — Isti dan se je zastrupila v Košicah vdova polkovnega zdravnika dr. Viktorja Hermanna, ki je pred nekaj tedni umrl za legarjem. Otrokom je pustila listek z besedami: »Ne jokajte, grem k očetu, brez katerega ne morem živeti.«

Kazen za navijanje cen. Tyrdka I. Danon v Sarajevu je prodala neki učenki par čevljev za 39 kron. Po tri- urni rabi so pa s čevljev popolnoma odpadle pete. Poslovodja trdke, ki je začasa vojne imela 400.000 K prometa in 80.000 K čistega dobička, je bil radi gornjega slučaja obsojen na 2 meseca zapora, ki se je izpremenil v 1200 K globe in v 800 K denarne kazni.

— Ogrski morilec Kisz aretiran. Praga, 2. junija. (K. u.) Iz Komarova (okraj Pribram) so poročali »Prager Abendblattu«: Tukajšnji orožniki so

prijeli v Komarovo v tvornici za krole zaposlenega črnovojnika Vlacava Lipa, ki je osumljen, da je zasledovani morilec žensk, klepar Bela Kisz iz Czikote. Prijeti mož je po fotografiji presenetljivo podoben Kiszu, tudi posebna znamenja so našli na njem. Sumljiv je postal tudi zato, ker se je seznanil z mnogimi ženskami in jim ponujal zakon. Zaprti mož odločno taj, da bi bil Kisz.

Da pomore cesarju iz denarne zadrege. V Zgornjem Wikowu, okraj Radave v Bukovini, je prišla nekega večera ob poznuri h komisariju Litwiniuku kmetica in zahtevala naj jo v nujni zadevi takoj sprejme. Komisar je menil, da gre za kak posebno važen dogodek ter ženo takoj sprejme. Kmetica razvije ruto, vzame iz nje bankovca po tisoč kron in pravi: »Slišala sem, da je naš stari cesar v trenutni denarni zadregi. Rada bi mu po svojih močeh pomagala iz zadrege ter mu posodim teh dvatisoč kron.« Bilo je to tedaj, ko se je razglasilo podpisovanje četrtega vojnega posojila.

Samoumor iz strahu pred možem. — 35 letna Ana Kalasch na Dunaju je skočila iz strahu pred možem, ki se je vrnil z bojišča, iz podstrešja štirinadropne hiše in obležala na dvorišču mrtva. Pred samoumorom je polila pohištvo s petrolejem in zažgala. Vendar so domači ogenj še pravčasno pogasili.

Važen izum. Artur Grimani, lekarniški asistent v Novem, je izumil sredstvo, ki nadomestuje gumo za automobile. Patentirane ima že tri druge izume.

Nov francoski letalski rekord. Tekom vojne so Francozi dosegli že drugi rekord v letalskem sportu. Minuli teden je v Etampesu dosegel farmanov letalec Verrier s štirimi potniki v 82 minutah višino 3410 m (stari rekord 3050 m). Razen tega je Verrier izboljšal francoske rekorde z enim, dvema in tremi potniki.

Napačno razumel. »Koliko je stara Mila?« — »Trideset let.« — »Pa jih ne kaže...« — »Kaj pa še, celo skriva jih!«

Primorske novice.

O poškodovanih hišah v Gorici. Težka granata se je pripeljala od zadaj v prvo nadstropje hiše Goriške ljudske posojilnice, eksplodirala v notranjosti in podrla pod seboj prvo nadstropje in pritličje, vrgla velik del fasadne stene na ulico ter celo notranjost demolirala. Kamnje je ubilo na ulici nekega dečka in k sreči ni bilo drugih žrtev, ker ni bilo ljudi pred hišo. V pritličju, v trgovini g. Draščeka, ki ima filijalko v tej hiši, je zasulo gospodično-prodajalko. Nse je takrat mislilo, da je mrtva pod razvalinami, pa odnesla je še dovolj dober kup svoje življenja, le od kame-nja je bila po životu hudo otolčena. Gosposka ulica ima skoro zaporedoma tri hiše v razsutju: Volpisovo, Baumanno-vo in zgornji omenjeno. Druga granata najtežjega kalibra pa je podrla eno hišo blizu župnišča na Placuti. V Cocevo je podrt eno zid. Pod temi razvalinami je bil pokopan 2½ letni deček. Drugi tam okrog se igrajoči otroci so srečno odnesli zdrave pete. Tako nas zopet granate preganjajo.

Kako je bilo s slovensko zastavo na Vianelovi hiši v Trstu. — Pišejo nam iz Trsta: V Vašem cenjenem listu »Slovenec« je bila omenjena slovenska zastava, ki je visela na Vianelovi hiši v Trstu pred veliko vojašnico povodom zmage naše slavne armade proti verolomnemu Italijanu. Pojasniti je treba, da na tej hiši sta bila dva benečanska leva, ki sta prežala z odprtimi žreli proti veliki vojašnici in »Narodnemu domu«, kar se je, ko sta bila postavljena, sploh smatralo za izzivanje, in sicer ali proti Slovincem ali proti c. kr. vojašnici. Kasneje se je tudi pokazalo, da je bila sumnja opravičena, ker je hišni gospodar Vianelo šel prostovoljno nasproti svojim odrešiteljem in z njim sta neprosto-voľjo izginila tuči oba benečanska leva, ki sta najbrže šla v Italijo, da pomagata priklopiti benečanske Slovence k Habsburški državi. V proslavo tega dogodka se je z dovoljenjem hišnega oskrbnika (kateremu se ni povedalo, kakšne barve je zastava), razobesila na hišo slovenska zastava, ki so jo pa kmalu potem sneli drugi hišni stanovalci strogo italijanskega mišljenja. Kako mišljenje vlada v nekaterih krogih, ki imajo svoje voditelje preko meje naše države, priča dejstvo, da so se dobili ljudje, ki so to manifestacijo nazvali pobalinstvo. Ta naša zastava je pričala iredentovcem, da so njihove ure v Trstu odbile, tisti, ki so jo izobesili, pa so vrli možje, ki ki ljubijo čisti zrak v Trstu in se prav nič ne boje zameriti tisti italijanski iredentski misli, ki je hotela od nas v svojo korist kakih prijaznosti ali celo kompromisov, kar pa je naš značajni narod ogorčeno odklonil in vsa taka slepomišljenja z vso odločnostjo zavrnil. Kako se je moglo lepše pokazati, da nočemo niti trohice laškega gospodstva, kakor da je naša zastava zavzela mesto, kjer je bilo mesto be-

neških levov in peterožarne zvezde! Naše priznanje takim možem, kakor vsem, ki poleg čestite črnomorne zastave v starodavnem našem Trstu izobesijo tudi našo zastavo nezlomljive slovenske zvestobe do habsburškega prestola. V mestu, kjer se je prej opetovano vila laška trikolora, naj imajo odsej svoboden prostor zastave vseh avstrijskih dežela, ki v ginljivi složnosti branijo naš avstrijski Trst.

Pozor, črnovojni obvezanci deželne brambel C. kr. tržaški namestništveni svetnik razglša: Od prebiralne komisije do dne 1. junija 1916 za sposobne proglašeni črnovojni obvezanci deželne brambel se morajo javiti s svojimi črnovojniškimi izkaznicami v prebiralnem prostoru (Via della Valle) v dobi od 2. junija do 9. junija 1916 od pol 10. do 12. ure dopoldne v svrhu, da se popravi naslov kraja, kamor imajo odriniti v vojaško službo. — Trst, 1. junija 1916. Dr. Fabrizi I. r.

Junaški hrvatski častnik. Na soškem bojišču je padel junaki nadporočnik Prlendić. Pred njegovim okopom in med laškim okopom je ležala 28 cm mina. Junaški nadporočnik jo je hotel odstraniti, da ne bi njena eksplozija pobila njegovih ljudi, ali pri tem se mina razletela in ubije njega — junaka.

Vojno posojilo v fronti. V Št. Petru so podpisali na IV. vojno posojilo 55 tisoč kron, a v Vrtojbi 36.000 kron.

Kurz za učiteljske kandidatince. »L'eco del Litorale« poroča dobesedno iz Gradca: Otvoril se je z najboljšo perspektivo pripravljalni kurz za maturo za one gospodične, katere so dovršile v šolskem letu 1914—1915 3. tečaj enega učiteljskega z italijanskim učnim jezikom. Pouk je sprejel kolegij srednješolskih profesorjev. Praktičen pouk pa se vrši v ljudski in meščanski šoli za begunce italijanske narodnosti. Kurz se zaključi proti koncu septembra. Graške šolske oblasti so obljubile vso svojo podporo, c. kr. štajersko namestništvo pa je dovolilo obiskovalkam kurza bivanje v Gradcu in je obljubilo ubogim izplačevanje begunske podpore (30 kron mesečno). Tudi ugledni ravnatelj goriškega učiteljskega, g. Fr. Zniderčič, je obljubil z vljudnostjo, s katero se odlikuje, vso svojo podporo. Ravnateljstvo kurza si je priskrbelo v »Kaiser Franz Josef-Lehrerinnenheim« gotovo število mest, kjer dobe kandidatince proti mesečnemu plačilu 56 kron hrano in stanovanje. — Tako se je preskrbelo za kandidatince italijanske narodnosti, slovenske pa tavajo okoli kakor izgubljene ovčice.

Za begunce na južnem štajerskem. Notranje ministrstvo je dovolilo v sporazumu z vojnimi ministrom, da morejo uživati begunci na južnem štajerskem od 1. junija dalje normalno državno podporo za begunce.

Ureditev rekvizicije sena. Vojaško poveljstvo je na Goriškem uredilo rekvizicijo sena. Z ozirom na lanske nedostanke glede rekviriranja se je letos uredilo, da mora vojaštvo rekvirirati seno le potom županstev posameznih občin, ki morajo poskrbeti, da bodo posamezni posestniki pravično in sorazmerno obremenjeni.

Odlikovani naredniki 97. pp. Srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje so dobili naredniki 97. pp.: Janez Škrbec, Anton Štemberger in Franc Gerzetič, vsi trije vrli slovenski fantje.

Kozjereja. V sedanjih časih je reja koz nad vse priporočljiva. Koza daje jako redilno mleko, ki ima posebno vrednost za otroke. Tudi je prehrana prav lahka, ker je koza z vsako krmo zadovoljna. Iz narodnogospodarskih ozirov se torej reja koz vsestransko priporoča.

Padel na bojišču pri Gorici. Na bojišču pri Gorici je padel, kakor poroča uradno naznanilo vojaške oblasti, Anton Mihelj iz Vel. Žabelj. Pokopan je na vojaškem pokopališču v Renčah.

Okrajni sodnik in predstojnik bovske sodnije Fran Vidmar, nahaja-joč se dosedaj na dopustu v Radovljici, je dodeljen c. kr. okrajni sodnji v Bruku ob Litvi kot sodnik v zapuščinskih in varuštvenih in po možnosti tudi drugih sodnih zadevah vseh goriških beguncem, nahajajočih se v tamošnjem begunskem taborišču.

V zadevi sladkorja na Goriškem. Posamezna županstva na Goriškem so se obrnila na pristojna mesta s prošnjo, da se določi namesto tri četrti kg vsaj 1 kg sladkorja za osebo na teden.

Črešnje na Goriškem. Vkljub slani je bilo letos na Goriškem precej črešenj. Prodajale so se po 24 do 40 vin. kilogram.

Aprovizacijska komisija v Trstu prodaja jajca po 13 vin.

Ribe za Trst. Tržaški cesarski komisar je sklenil z Avstrijskim ribiškim društvom »Oefiges«, ki izvaja ribolov z motornimi čolni v Kvarneru, pogodbo, glasom katere bo imenovano društvo vse ribe in

druge morske živali, ki jih bo naložilo, od-dajalo tržaški občini po enotni ceni. Pogodba velja zaenkrat samo za dva meseca.

V ruskem ujetništvu so Franc Gregorčič iz vasi Krn pri Kobaridu; Alojzij Rižner iz toliminske okolice; Jožef Marušič iz okolice Tržiča; Peter Drenovšek iz Kožbanc; Anton Mavrič iz Ložice; Milan Vrežec iz Mirnika; Janez Skočir iz Potoka, p. Robič, A. Kurinčič iz Iderskega pri Kobaridu; Janez Cencič iz Robodišča; Rudolf Rot iz Žage pri Bovcu; Gabrijel Lavišek iz Potrone, p. Ročinj; J. Mrakič iz bovške okolice; Anton Faletič iz Smasti p. Kobarid.

V laškem ujetništvu so: Bon Mihael iz Borjane, Franc Lovišček iz Ročinja.

V vojaško službovanje zopet vpoklicana družabnika tvrdke. Ciuha & Jesih, »Pod Trančo« vljudno javljata p. n. občinstvu, da ostane trgovina začasno zaprta ter se priporočata, da jima ohranijo p. n. odjemalci svojo naklonjenost do zopetne otvoritve.

Čaj

se ne pije samo pozimi, temveč tudi poleti kot najbolj osvežujočo in oživljajočo pijačo. Nobena druga pijača ne pogasi v vročini žeje tako, kot gorak ali mrzel čaj. Pritem deluje čaj izvanredno, osvežujoče in okrepčujoče v nasprotju z alkoholom, ki učinkuje omamljivo. — Čajne mešanice po vsaki ceni v najboljših kvalitetah se dobe vedno v filijalkah tvrdke

Julij Meini

Priletni samec poštenega življenja, obrtnik, z letnimi dohodki 2—3000 K, vaje kmetijstva in dobro zavarovan,

se želi poročiti

s priletno samico ali vdovo s prim. gotovino, ali z malo kmetijo, trgovino ali gostilno v boljšem kraju. — Natančno izjavo s sliko se prosi pod »Obrtnik« 1327 na upravo lista.

Več posestev na Gorenjskem

se prodaja, in sicer na Bledu ena vila ter eno posestvo z zemljiščem, v Zirovnici lepo posestvo, pripravno za gostilno, v okolici Brezij gostilna z zemljiščem, pri Bohinjskem jezeru lepa stavbena parcela. Proda se tudi posestvo tik ob železnici, ki je pripravno za industrijsko podjetje; ima nad tri orale prostora za skladiščenje blaga in na razpolago električna moč.

Ponudbe na upravnishvo našega lista pod »POSESTVA 2543/1317«.

Prodaja lesa.

V državnem gozdu Illovca (Martinček) se prodaja okolu

2850 fm³ mehkega lesa za žago

in 1400 fm³ lesa za celulozo

v posekanem stanju na mestu sekanja.

Ponudbe naj se do 20. junija 1916 do 12 ure opoldne vložijo pri

c. kr. gozdni in domenski upravi v Bohinjski Bistrici, kjer so na vpogled tudi kupni pogoji.

Otvoritev.

Uljudno naznanjam slavnemu občinstvu in gg. trgovcem, da sem

otvoril 1. junija stavbeno in strojno ključničarstvo v Ljubljani, Prule šte. 6., ter se priporočam za vsa dela in popravila v to stroko spadajoča.

Popravila avtomobilov in bencinmotorjev. Izdelujem tudi patentovana kurilna vrata za štedilnike, na kar posebno opozarjam gg. zidarske mojstre.

Vsa dela in popravila solidno, točno in po primerni ceni.

Se priporoča z najodličnejšim spoštovanjem

Julij Rozmanit.

Sprejem tudi dva močna in poštena vajenca.

Vabilo

na

redni občni zbor

Mlekarske zadruge v Rovtahn pri Logatcu,

registrirane zadruge z omejeno zavezo, ki se bo vršil dne 18. junija 1916 ob pol 3. uri popoldne v občinski pisarni v Rovtahn.

Dnevni red:

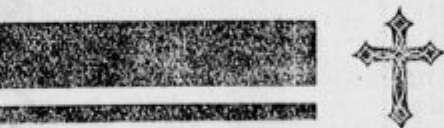
1. Poročilo o delovanju v pretečenem letu.
2. Odobritev računskega zaključka za leto 1915.
3. Volitev predstojništva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Slučajnosti.

V Rovtahn, dne 29. maja 1916.

Predstojništvo.

Resna ženitna ponudba.

Vdovec 45 let star, brez otrok, trgovec in posestnik na Dolenjskem, se želi seznaniti s pošteno in pridno gospo ali vdovo, 30—36 let staro ter zmožno slovensčine in nemščine. Samo resne ponudbe s sliko na upravo tega lista pod »tajnost 1050/1330«.

Temeljem zanesljivih poročil stoprav iz zadnjih dni naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je moj sin, ozir. brat

Bogdan Šavnik

kand. inž., c. in kr. poročnik v rez. c. in kr. Petrovaradinskega pehotnega polka in frontni častnik ob Soči, dne 26. julija 1915 padel na bojišču kraj Dobrdoške planote.

Počivaj v miru, ljubljenc, ob meji domače zemlje! Blagega spomina zanj, tihega sožalja zase in za svoje prosi.

V Kranju, dne 31. majnika 1916.

Dr. Edvard Šavnik.

Za obile dokaze iskrenega sočutja, ki so nam došli povodom smrti našega iskrenoljubljenega, dobrega soproga oziroma očeta in bratranca, gospoda

dr. Ivana Kladva

c. kr. sodnega nadsvetnika v p.

izrekamo tem potom našo najiskrenejšo zahvalo.

Osobito pa se zahvaljujemo blagu gospodu primariju dr. Josipu Stojcu za veliko priskrbo ob težki boleznij ljubega rajnika, častitim sestram usmiljenkam za vso požrtvovalnost, in vsem, ki so spremili nepozabnega pokojnika na njegovi zadnji poti.

Globoko žalujoči ostali.

Zahvala

Za mnoge dokaze iskrenega sočutja, za darovane krasne vence kakor za mnogobrojno češčenje udeležbo pri pogrebu naše ljube, dobre matere ozir. stare in prastare matere ter tašče gospe

Jetti Mikuš

izrekamo našo najiskrenejšo zahvalo.

Žalujoči ostali.

Hiša na prodaj

v bližini kolodvora, pripravna za obrt se takoj pod ugodnimi pogoji prodaja. — Cenjeni oglasi na naslov: JOŽEF VOVEK, posestnik, Sv. Križ - Cesta, Vipavsko.

Kupiti želim dobro ohranjeno

štelaže in prodajalniško mizo

(pult). Ponudbe na naslov: Josip Frenetič, trgovec, Landol 33. P. Hraše pri Postojni.

Sprejmemo se

spretni delavci

ki so vajeni delati ograje ter

dve dekli

že vajeni krmiljenja in oskrbovanja prascev. Nastop lahko takoj. — Ponudbe je poslati na: Svinjerejska družba v Ljubljani, Dunajska cesta št. 29.

Proda se iz proste roke

HIŠA

blizu Ljubljane, z dvema gospodar. poslopjema, vrtom in njivo, vse pri hiši, ter oddaljeno 7 min. od kolodvora. Pismene ponudbe na upravo lista pod »Hiša« št. 1307.

Vnovčevalnica za živino

Ljubljana, Dunajska cesta 29 ima na prodaj: bravšvajgarce, prekajeno sianino, kranjske klobase in salami. Dobe se tudi belgijski zajci za rejo, par po 16.— K.

Naravna

BILINSKA

KISLA VODA
najbogatejši alkalični (natron litijev) kislec na Češkem. — Izborna dietetična namizna pijača. O vrednosti »Bilinska« izvolite vprašati hišnega zdravnika.

Proda se nekaj izvrstnega

sadjevca

po dnevni ceni. — Naslove kupovalcev sprejema uprava »Slovenca« pod šifro »Sadjevec«.

Izbrano se je obneslo za vojake in sploh za vsakga kot najboljšo

bol oblažajoče mazanje

pri prehlajenju, reumatizmu, gihu, influenci, prsi, vratni in bolesti v hrbtu

Dr. Richter-ja

Sidro-Liniment.

Nadomestilo za Sidro-Pain-Expeller.

Steklenica kron. — 80, 140, 2—.

Dobiva se v lekarnah ali direktno v Dr. Richter-ja lekarni »Pri zlatem levu«, Praga, I., Elizabetna cesta 6. Dnevno raspošiljanje.

Zahtevajte

zastoj in poštnine prosto moj glavni cenik s 4000 slikami ur, zlatnine in srebrnine, glasbil, predmetov iz usnja in jekla, potrebnih za gospodinjstvo in toaletto, orožja, municije itd.

Prva tovarna ur

Jan Konrad, c. in kr. dvor. — Brück št. 1224 (Češko)

Nikelnaste Roskopf-ure K 3-90, 4-20, 5— Srebrne K 8-40, 9-50. — Nikelnaste budilke K 2-90. Budilke z dvojnimi zvoncem K 4— Pošilja se po povzetju. — Nikak riziko! Zamena je dovoljena ali denar nazaj!

Tvornica voščenih sveč na paro v Dalmaciji (mesto pri morju) išče poštenega, sposobnega, zanesljivega

delavca

ki bi bil popolnoma vešč v svoji stroki. Želi se predvsem, da je dobro izurjen v litju voska kakor tudi v ločevanju voska od medu. Več pove uprava lista pod št. 1266.

Prodaja hiše

Prostornata hiša na Poljanskem predmestju z več gospodarskimi poslopji, ki se lahko uporabljajo za skladišča z dvoriščem in sadovnjakom, slednji sposoben za stavbišča, se zaradi družinskih razmer pod ugodnimi pogoji prodaja. Poizve se pri pospodu Dr. Ottona Valent-schag-u, odvetniku v Ljubljani Franca Jožefa cesta št. 5. 1021

Šartljeva moka „HASIN“

Po velikem trudu se mi je posrečilo doseči zopet večjo množino šartljeve moke »HASIN« ter tem potom obveščam vse svoje cenj. naročnike, da se bližajo prazniki, in naj nihče ne odlašaja z naročili na zadnje dni, ker moram izvrševati vsa naročila po vrsti. Kakor gotovo vsakemu znano, rabi se 1 zavitek za en šartelj, ne da bi bilo treba dodati kaj sladkorja, kvasa itd. Po pošti se pošilja kot dosedaj najmanj 3 zavitke po povzetju. En zavitek stane K 1-50; 50 zavitkov po K 1-40. — Na tisoče priporočilnih pism vsakemu na razpolago. — Prosimo takojšnjih naročil, dokler še kaj zaloge.

Razpošiljalnica

Ivan Urek

Ljubljana 4. Mestni trg 13.

Najstarejša slovenska tvrdka te stroke.
Obstoji že nad 38 let

ANA HOFBAUER

imejateljica zaloga cerkvena obleke in orodja
Ljubljana, Wolfova ulica 4

si usoja javiti preč. duhovščini ter si, občinstvu, da izdeluje natančno po naročilu in predpisih vsakovrstne bandere, baldahine, plašče, kazule, pluvijale, dalmatike, volume, albe, koretije, prte itd. itd., sploh vse kar se rabi v cerkvi pri službi božji. Izdeluje se vabi ročno, solidno, pošteno ter po najnižjih cenah, ter se prevzemajo tudi naročila na vzeenje, prenavljanje stare obleke ter sploh vsa popravila.

Zagotavljajo hitro in najpoštenejšo posrežbo, prosim, da se pri naročilih izvoli ozirati na prvo domačo tvrdko.

Vojaške

988

narodne pesmi

za 4 glasove. Izdajatelj Fran Marolt, učitelj, Ljubljana. Cena vezanemu izvodu K 1-50, v platnu K 1-80. — Naročajo se pri izdajatelju in v knjigarnah.

Štambilije

vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.

Anton Černe

graver in izdelovatelj kavčuk - štambiljev

Ljubljana, Selenburgova ul. št. 1.
Ceniki franko. 553 Ceniki franko.

Zaloge v Ljubljani:
A. Šarabon in Julius Elbert.

Oblastveno konces. zasebna posredovalnica
za nakup in prodajo zemljišč in posestev

VALENTIN ACCETTO

zapriseženi sodni izvedenec

Ljubljana, Trnovski pristan štev. 14.

Prodajalci ali kupci naj se obrnejo na zgoraj imenovano posredovalnico. Vse vrste posestva, vile in zemljišča na izbiro. V sredini mesta imam tudi več dobro se obrestujočih hiš. Več se izve na označenem mestu.

Razglas.

1163

V torek 13. junija 1916 pričenši ob 10. uri dopoldan in naslednje dni se bode prodalo na lici mesta, na

prostovoljni javni dražbi

potom c. kr. sodnije v Cerknici,

gozdno posestvo 'Občina' pri Otavah.

Posestvo je po c. kr. geometru razdeljeno na 50 parcel. Prodalo se bode po posameznih parcelah ali pa skupno s parno žago in hišo za stanovanje. Natančni pogoji se izvedo pri ANTONU DRAŠLERJU v Borovnici poleg kolodvora. Kupci se vabijo, da si ogledajo parcele pred dražbo.

Na prodaj ima

za kuho

brinjevice

v poljubnih množinah po nizki ceni
tvrdka Ivan Jelačin v Ljubljani. 814

Kupujem in prodajam ali v komisijon vzamem samo

starinske stvari

in tudi
staro zobovje.

ALBERT DERGANC, brivec in starinar,
Frančiškanska ulica št. 10, Ljubljana.

Kupim po visoki ceni okrogel

kostanjev

orehov

jesenov

les

Ponudbe z ceno in množino (koliko va gonov) je poslati tvrdki:

J. Pogačnik, Ljubljana

Marije Terezije cesta 13 (Kolizej).

Na ponudbe brez cene se ne ozira.

Najcenejše

dežnike in

solnčnike

domačega izdelka

priporoča po najnižji ceni in najboljši kakovosti slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini

Josip Vidmar, tovarna dežnikov, Ljubljana,
Pred škofijo 19. Prešernova ulica 4

Popravila točno in ceno.

Ustanovljeno v letu 1842.

Brata Eberl

Trgovina oljnatih barv, laka in firneža

Crkoslikarija

Slikarja, pohištvena in stavbena pleskarja

Ljubljana, Miklošičeva cesta

Nasproti hotela Union
Telefon 154. Telefon 154.

Jantarjevi laki in laščilo za sobna tla. Marx-emajl za pode, zid, železo in drugo.

Firnež iz pristnega lanenega olja.

Oljnate barve, najboljše vrste fačadne barve, vremensko neizpremenljive (Kronsteinerja) barve, in raznovrstne vzorce za

sobne slikarje.

Lake angleške za kočije, lake za pohištvo in druge predmete

1132

Olje za stroje, prašno olje, karbolinej, čopiče za vsako obrt. - Vse potrebščine za umetnike, slikarje i. t. d.

Predmete in potrebščine za žgalno in briljantno slikanje.

Delavnica za črkoslikarska, likarska in pleskarska dela
Igriška ulica 6, Gradišče.

Štev. 1807.

Razglas.

Mestna občina Kranj proda v svojem gozdu na Šmarjetni gori nad koledvorom postaje Kranj približno

400 m³ smrekovega lesa.

Kupni pogoji so na vpogled v občinski pisarni od 5. junija 1916 naprej vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. ure zvečer.

Rok za ponudbo poteče dne 13. junija 1916 opoldne.

Mestno županstvo v Kranju,

dne 30. maja 1916.

Zupan:

F. Polak s. r.

1318

1296

Proda se

= lepa, enonadstropna hiša =

z 2 verandama in popolno opravo za 6 sob v prijazni vasi ob vodi pod Šmarno goro. Pri hiši je vrt in se lahko vpelje električna razsvetljava. S hišo je dobiti tudi gostilniška koncesija, edina v kraju.

Promet živahen.

Posestvo je jako primerno za letovišče tudi za večjo rodbino. Le resni kupci naj pošljejo naslov na »Poštni predal 35 Ljubljana.«

A. Mildner-Jeva nasl.

P. BARBORIČ

Ljubljana, Mesni trg 7.

priporoča bogato zalogo dun. modelov nakinčanih in praznih

slamnikov

cvetic, peres, i. t. d.

V žalnih klobukih vedno velika izbira.

Najnižje cene. — Popravila hitro in ceno.

Ne puščajte otrok samih, da se požari omejijo!

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je
Vzajemna zavarovalnica

proti požarnim škodam in poškodbi cerkvenih zvonov
Ljubljana ::: Dunajska cesta št. 17.

Zavarovanja sprejema proti požarnim škodam: 1. raznovrstne izdelane stavbe, kakor tudi stavbe med časom sgradbe; 2. vse premično blago, mobilija, poljako orodje, stroje, živino, zvonove in enake; 3. vse poljske pridelke, šita in krmo; 4. zvonove proti prelomu; 5. sprejema tudi zavarovanja na življenje, oziroma doživetje in druge kombinacije in proti neizgledam, vsakovrstna podjetja, obrti kakor tudi posamezne osebe za deželno nižjeavstrijsko zavarovalnico, od katere ima tudi deželni odbor kranjski podružnico.

Varnostni zaklad in udnine, ki so znašale l. 1912. 673.356 kron 17 vin., se poskočile koncem leta 1913. na 735.147 kron 17 vin. Toda čimvečje zanimanje za ta edini slovenski zavod, tembolje bo rasel zaklad.

Ponudbe in pojasnila da ravnateljstvo, glavno poverništvo v Celju in na Proseku, kakor tudi po vseh farah nastavljeni poverjalniki.

Cene primerne, hitra cenitev in takojšnje isplačilo.

1439

Ne puščajte otrok samih, da se požari omejijo!

Ustanovljeno l. 1893.

Ustanovljeno l. 1893.

Vzajemno podporno društvo
v Ljubljani

registrovana zadruga s omejenim jamstvom

sprejema in obrestuje hranilne vloge po

Rentni davek plačuje iz svojega. Zunanji vlagateljem so za pošiljanje denarja na razpolago brezplačno položnice poštne hranilnice

4 3/4 %

Zadruga dovoljuje posojila v odsekih na 7 1/2, 15 ali 22 1/2 let; pa tudi izven odsekov proti poljubnim dogovorjenim odplačilom. Dovoljujejo se ranžijska posojila proti zaznambi na plačo in zavarovalni polici ali poroštvo. Prospekti na razpolago.

Društveno lastno premoženje znaša čez 600.000 kron. Deležnikov je bilo koncem leta 1914 2228 s 18.493 deleži, ki reprezentujejo jamstvene glavnice za 8.432.270 kron.

Načelstvo:

Predsednik: Andrej Kalam, prelat in stol. kanonik v Ljubljani.

I. podpredsednik:

Ivan Sušnik, stolni kanonik v Ljubljani.

II. podpredsednik:

Karol Pollak ml., tovarnar v Ljubljani.

Člani: Ivan Dolenc, o. kr. profesor v Ljubljani; dr. Jožef Gruden, stolni kanonik v Ljubljani; Anton Koblar, dekan v Kranju; dr. Merhar Alojzij, gimn. veroučitelj v Ljubljani; dr. Jakob Mohorič, odvetniški kandidat v Ljubljani; dr. Fran Papež, odvetnik v Ljubljani; B. Remec, ravnatelj trg. šole v Ljubljani; Anton Sušnik, o. kr. gimnazijski profesor v Ljubljani; dr. Viljem Schweitzer, odvetnik v Ljubljani; dr. Aleš Ušeničnik, profesor bogoslovja v Ljubljani; Fran Verbič, o. kr. gimnazijski profesor v Ljubljani; Ignacij Zaplotnik, katehet v Ljubljani.

Nadzorstvo:

Predsednik: Anton Kržič, o. kr. profesor in kanonik v Ljubljani. — Člani: Anton Cadož, katehet v Ljubljani; K. Gruber, o. kr. fin. rač. oficijal v Ljubljani; Ivan Mlakar, profesor v Ljubljani; Avguštin Zajc, o. kr. rač. revident in posestnik v Ljubljani.

Brzojavke:
Prometbanka Ljubljana.

C. kr.

priv.

Telefon št. 41.

Sološna prometna banka podružnica Ljubljana, prej J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 30 podružnic. Vojni Marijin trg — Sv. Petra cesta. Delniški kapital in reserve 65.000.000 kron.

Prekrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurzovnih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.

15

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje kuponov in izrebranih vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najmodernejši varni predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom stranke. — Brezplačna revizija izrebranih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa zrebanja.

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsekdar brezplačno. Stanje denarnih vlog na hranilne knjižice dne 30. aprila 1916 K 117.13.1619.—, 31. decembra 1912 na knjižice in tekoči račun K 236.633.922.—.

Pouk v voženju brezplačen.

Cene stalne in solidne.

Za rodbinsko in obrtno rabo najboljši in najpripravnejši so:

Jos. Petelinc-a

„Gritzner“ — šivalni stroji — „Afrana“

šivajo, vezejo, krpajo perilo in nogavice.

Edina tovarniška zaloga v Ljubljani, za vodo, levo, blizu franč. mostu, tretja hiša.

Kupcem z dežele se pri nabavi šivalnega stroja povrnejo stroški za vlak.

10 letna garancija.

Naslov za pisma:
Josip Petelinc
Ljubljana.
Sv. Petra nasip 7.**! Mehaniki in trgovci s kolesi !**II., Untere Donaustrasse 23/S. oddelek I.
Slovensko dopisovanje.zahtevajte moj najno-
vejši engros-cenik o
kolesih, pnevmatikah in
delih. Najcenejši izvoz
A. WEISSBERG,
Dunaj**kuharica**išče službe, mogoče pri kakšni starejši osebi, ali tudi
kot prodajalka na deželo, oziroma majhno prodaj-
alno v mestu. — Položi tudi kavejico. Naslov pove
uprava lista pod števil. 1305.**Bolgarske bluže**kakor tudi največja izbira drugih bluz,
ročno vezenje.Damska konfekcija zadnje novosti.
Najfinejše in najmodernejše moške, deške
in otroške obleke.Vse, kakor vedno po znano čudovito niz-
kih cenah, v

„Ljubljanskem skladišču oblek“

O. Bernatovič, Ljubljana,

Mestni trg 5—6.

Gospodarska Zveza v Ljubljani

Ima v zalogi sledeča krmila:

Orehove tropine (cele) v ploščah po K 84— in
zmlete & K 87— za 100 kg brez vreč.Rapsve tropine v ploščah po 76 K brez vreč
& 100 kg.Olupke sladkorne pese v balah in vrečah po
50 kg & K 53— za 100 kg brez vreč.Sladkorno krvno klijajo po 43 K & 100 kg z
vrečama vred.Poljedelci! Naročite pri Gospodarski zvezi se-
mena, ječmen, domačo in nemško de-
teljo, graščico. Semensko koruzo za zeleno
krmo dobimo!Kmetovalci! Preskrbite si od Gospodarske zveze
kajnjita, kaljevo sol, 8% kaljev, 18—20%
mineralni in kostni superfosfat, mešana
gnojila, zlasti 14% žlindre, ki se dobi v papirnatih
vrečah po 50 kg za K 10— & 100 kg z vrečo
vred. Naročniki naj dostavljajo lastne vreče
franko naš naslov, sicer se naročila ne bodo
mogla izvršiti, ker železnica v papirnatih vrečah
blaga ne sprejema. Dobi se tudi v platnenih
vrečah po 13:20 K & 100 kg z vrečo vred.Gospodarska zveza pa nakupuje tudi po naj-
ugodnejših cenah koruzno storžje, ajdove, prosene
in druge plevne.Poljedelske stroje, motorje, mlatilnice itd.
naročate le pri Gospodarski Zvezi.pred nakupom veliko zalogo
izgotovljenih oblek za

moške, ženske in dečke.

2371 Velika izbir

površnih jopic

za dame in deklice.

„Pri Škofu“.Pred Škofijo št. 3, Lingarjeva in
Medarska ulica.

Podružnica trgovke R. MIKLAUC.

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga.**Mizarstvo.**Popolna spalna
oprema za 2 osebi
zgotovljena iz tu-
ali inozemskega
oreha ali hrasta z
marmorjem in og-
ledalomZaloga otroških
vozičkov.Cene
konkurenčne.

Blago solidno.

350 K

J. Pogačnik

Ljubljana, Marije Terezije cesta 13-18.

Vojno zavarovanje!Sprejemajo se pod ugodnimi pogoji potovalni sotrudi-
niki in sotrudnice za okraje: Ljubljana-mesto-oko-
lico, Kamnik. Prosilci naj se predstavijo pri okrajni
poslovalnici v Ljubljani C. kr. avstrijskega vojaškega
zaklada za vdove in sirote pod Najvišjim pokrovitelj-
stvom Nj. c. in kr. Apostolskega Veličanstva. Oddelek.

Vojno zavarovanje. Šelenburgova ulica 6/II.

Ovesse nadomesti z me-
lasnimi krmili ki jih
razpošilja deželna cen-
trala krmil v Ljublja-
ni, Turjaški trg št. 3,
v vrečah po 50 kg. Ce-
na je 35— K za 100 kg.

Modni salon

Stuchly-Maschke
Ljubljana

Židovska ulica št. 3 Dvorski trg 1.

Osebnost izbrane
novosti z DunajaPriporočila: največjo izbero
klobukov za dame in de-
klince kakor tudi bogato za-
logo žalnih klobukov.Popravila točno in vestno.
Zunanja naročila na izbiro z obratno pošto.Solidno blago.
Priznana nizka cena.

643

C. in kr. dvorni založniki

A. ZANKL-SINOVI

tovarna kemičnih barv, lakov in firnežev

Resljeva cesta 1 **LJUBLJANA** Marijin trg 1priporočajo vse vrste oljnatih, suhih, emajlnih in fasadnih barv,
pristnega kranjskega firneža, mavca, prašnega olja za tla, stroj-
nega olja, karbolineja, čopičev, steklarskega kleja in vseh drugih
v to stroko spadajočih predmetov.

Ceniki na razpolago.

GORCEVA KOLESA
SO PAŠLE
NAJBOLJŠA!
A'GOREC
SPECIJALNA TRGOVINA S
KOLESI in DELI
LJUBLJANA
MARIE TEREZIE CESTA 14
— POUŠTET — nasproti KOLJEVA

Krepak

pikolo

se sprejme takoj v kavarni »Austria«.

Neznosne nadloge uši — rešijo
vojaka zanesljivo in trajno**Sadnikar-jeve vrečice**

Prodaja jih z navodilom po 2 K par:

Ovančara, drogerija, Ljubljana; J. R. Hoče-
var, lekarna, Vrhnika; J. Kosehir („Pri Oriu“),
Kamnik.Prvo kranjsko podjetje za umetno
steklarstvo in slikanje na steklo**Augusta Agnola**
LjubljanaDunajska cesta števil. 13
pri „Figovcu“se priporočila slav. cerkvenim
predstojništvom kakor p. n.
občinstvu za solidno izvršitev
vsakov stnega umetnega ste-
klarstva in slikanja na steklo,
za stekla živo v figuralni in
navadni ornamentiki, stavbno
ter portalno steklarstvo. —
Zaloga steklenega in porcela-
stega blaga vsake vrste, sve-
tilk, zrcal, okvirov za podobe
itd. — Narisi in proračuni na
zahtevo zastoj. — Spričevala
mnogo dovršenih del na raz-
pologo.

Išče se

strojnikza trajno službo, ki je izurjen strojni
ključavničar, za podjetje na deželi. Nastop
julija, avgusta ali pa takoj. Neoženjenim
se preskrbi tudi hrana. — Ponudbe na
upravnishvo tega lista pod: 1293.K 1:20 K 1:20
Kompletna
predtiskarija
v hiši.Šablona s 16 monogrami, primerna za
namizne prte, serviete, žepne robce in
vseh vrst perilo se dobiva pri**TONI JAGER**

Ljubljana Židovska ulica 5. Ljubljana

K 1:20 K 1:20